

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จุดสาร Mini Review

โครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี

ปี 2546/47

สวีณา พลพิชน์

saweena@parliament.go.th

คำนำ

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ได้เริ่มดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลเป็นครั้งแรกในปีการผลิต ๒๕๒๗/๒๘ และได้ดำเนินติดต่อกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จุลสารเล่มนี้ได้นำเสนอเป็น ๕ บท พร้อมตารางประกอบในภาคผนวก โดยบทที่ ๑ เป็นประวัติความเป็นมาของโครงการจำนำข้าวเปลือกนาปี บทที่ ๒ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๔๖/๔๗ อาทิ มาตรการรับจำนำ หลักเกณฑ์การดำเนินการ รวมทั้งราคารับจำนำ เป็นต้น บทที่ ๓ เป็นผลการดำเนินงานของโครงการฯ บทที่ ๔ เป็นปัญหาการทุจริตการคอร์ปชั่นที่เกิดขึ้น และ บทที่ ๕ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริต ผู้รวบรวมหวังว่าจุลสารเล่มนี้จะเป็นความรู้เบื้องต้นในการ ศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี สำหรับผู้ที่สนใจต่อไป

สวีณา พลพีชน์

วิทยากร ๗

พฤศจิกายน ๒๕๔๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ ความเป็นมาโครงการจำหน่ายข้าว	๑
บทที่ ๒ มาตรการรับจำหน่าย	๘
บทที่ ๓ ผลการดำเนินงาน	๑๔
บทที่ ๔ ปัญหาการทุจริต	๑๘
บทที่ ๕ แนวทางการแก้ไขปัญหา	๓๑
เอกสารอ้างอิง	๓๓
ภาคผนวก	
- ตารางที่ ๑ ผลการรับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๒๗/๒๘ - ๒๕๕๕/๕๖	๑
- ราคาจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗	๒
- การคำนวณการได้ถอนจำหน่ายไปประทอนตามโครงการ รับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๕๖/๕๗	๓
- ราคาข้าวเปลือก ณ ระดับความชื้นต่าง ๆ ที่เกษตรกรจะได้รับ เมื่อนำข้าวเปลือกมาจำหน่าย ปี การผลิต ๒๕๕๖/๕๗	๖
- ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิชนิดสีได้ต้นข้าว และ ระดับความชื้นต่าง ๆ ที่เกษตรกรจะได้รับ เมื่อนำข้าวเปลือกมาจำหน่าย ปี การผลิต ๒๕๕๖/๕๗	๗
- ราคาข้าวเปลือกหอมจังหวัดชนิดสีได้ต้นข้าว และ ระดับความชื้นต่าง ๆ ที่เกษตรกรจะได้รับ เมื่อนำข้าวเปลือกมาจำหน่าย ปี การผลิต ๒๕๕๖/๕๗	๘

บทที่ ๑ ความเป็นมาโครงการจำหน่าย

โครงการรับจำหน่ายเปลือกตามนโยบายรัฐบาลโดย ธ.ก.ส.

ที่มา : กองงานนโยบายรัฐ, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปีการผลิต ๒๕๒๗/๒๕๒๘

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้เริ่มดำเนินโครงการรับจำหน่ายเปลือกนปี ตามนโยบายรัฐบาลเป็นครั้งแรก โดยเกษตรกรจะต้องนำข้าวเปลือกไปฝากไว้กับคลังสินค้าขององค์การคลังสินค้า (อคส.) ธ.ก.ส. อำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรโดยจัดหารถบรรทุกให้ แต่เกษตรกรจะต้องออกค่าใช้จ่ายในการขนข้าวเปลือกไปยังโรงสีเอง เกษตรกรจะได้รับเงินกู้จากการจำหน่ายเปลือกไม่เกินร้อยละ ๘๐ ของราคาเป้าหมายนำ ธ.ก.ส. คิดดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ ๓ ต่อปี และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเป็นผู้จ่ายผลต่างระหว่างต้นทุนเงินกับอัตราดอกเบี้ยที่เกษตรกรจ่าย ในการฝากข้าวเปลือกไว้กับคลังสินค้าของ อคส. เกษตรกรจะต้องเสียค่าฝากเก็บให้กับ อคส. ต้นละ ๓๕.๕๐ บาทถึง ๖๗.๒๕ บาท ผลการรับจำหน่ายปรากฏว่ามีเกษตรกรนำข้าวเปลือกมาจำหน่ายน้อยมาก เนื่องจากระดับราคาข้าวเปลือกที่พ่อค้าท้องถิ่นรับซื้อจากเกษตรกร อยู่ในระดับใกล้เคียงกับราคาที่ ธ.ก.ส. รับจำหน่าย และเกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนข้าวเปลือก แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามโครงการนี้ยังได้ช่วยรักษาระดับราคาข้าวเปลือกไม่ให้ต่ำลงได้

ปีการผลิต ๒๕๒๘/๒๕๒๙

ในปี ๒๕๒๘/๒๙ รัฐบาลไม่ได้ดำเนินโครงการรับจำหน่ายแต่ใช้มาตรการอื่น ๆ แทน ได้แก่

๑. ประกาศใช้ พรบ. กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อแก้ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ โดยกำหนดราคาขั้นต่ำของข้าวเปลือกชนิดต่าง ๆ ที่โรงสีต้องรับซื้อ และคาดหวังว่าเมื่อโรงสีมีต้นทุนข้าวเปลือกที่สูงขึ้น ก็จะขายข้าวสารในราคาที่สูงขึ้นด้วย และเมื่อต้นทุนข้าวสารสูงขึ้น ก็จะตั้งราคาส่งออกสูงขึ้นไปด้วย

๒. การเก็บค่าพรีเมียมข้าวและบังคับให้ผู้ส่งออกต้องสต็อกข้าวไว้ และคาดว่ามาตรการเหล่านี้จะสามารถยกระดับราคาข้าวที่ตกต่ำในตลาดโลกให้กระเตื้องขึ้นได้ อย่างไรก็ตามในการใช้ พรบ. ดังกล่าว รัฐบาลมีอำนาจเพียงกำหนดราคาข้าวที่ผู้ขายจะต้องขาย แต่ไม่มีอำนาจบังคับให้ผู้ซื้อต้องซื้อข้าวในราคานั้น รัฐบาลเองก็ไม่ได้รับซื้อข้าวสารจากโรงสีในราคาที่สูงขึ้นกว่าท้องตลาด เพราะแม้แต่ราคาข้าวสารที่กระทรวงพาณิชย์ประมูลซื้อจากโรงสีนั้น เมื่อคำนวณกลับมา

เป็นราคาข้าวเปลือกแล้วก็ยังต่ำกว่าราคาข้าวเปลือกที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดไว้มาก และชาวนาก็ไม่อาจจะขายข้าวเปลือกในราคาที่เหมาะสมได้จึงมีการประท้วงขึ้น การใช้มาตรการทั้งหมดนี้จึงไม่ได้ทำให้ผู้เกี่ยวข้องเชื่อว่าจะสามารถยกระดับข้าวได้สำเร็จ

๓. โครงการยกระดับข้าวเปลือกนาปี ของกระทรวงพาณิชย์ โดยให้โรงสีที่เข้าร่วมโครงการรับซื้อข้าวเปลือกในราคากำหนดไว้ และต้องสต็อกข้าวเปลือกและข้าวสารรวมกันไม่น้อยกว่า ๑๐ เท่าของกำลังการผลิตต่อวัน โดยที่โรงสีจะได้รับการสนับสนุนสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๙ ต่อปี จากธนาคารพาณิชย์ในวงเงินร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าข้าวเปลือก ยังมีโครงการรับซื้อข้าวเปลือกแทรกแซงตลาดและชำระหนี้ด้วยข้าวเปลือกของ อ.ต.ก. โดยกำหนดราคารับซื้อข้าวเปลือกสูงกว่าตลาดข้าวเปลือกที่ อ.ต.ก. รับซื้อไว้แปรรูปเป็นข้าวสารเพื่อนำไปส่งออกในรูปแบบข้าวรัฐบาลต่อรัฐบาล

ปีการผลิต ๒๕๒๙/๒๕๓๐

ในปี ๒๕๒๙/๓๐ รัฐบาลขอให้ ธ.ก.ส. รับจำนำข้าวเปลือกจำนวนมากเป็นครั้งแรก ทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังโครงการนี้คือ ชาวนาจะมีรายได้ดีถ้าเก็บข้าวเอาไว้ขายปลายฤดู เพราะราคาข้าวมักจะต่ำในช่วงต้นฤดูซึ่งมีข้าวออกสู่ตลาดจำนวนมาก โดยให้ชาวนาที่จำนำข้าวกับ ธ.ก.ส. เก็บข้าวไว้ที่ยุ้งฉางของตนเอง ทั้งนี้ เพื่อลดกระบวนการและค่าใช้จ่ายในการขนย้ายข้าวเปลือกไปมา และค่าใช้จ่ายในการเก็บข้าว ในปีนี้ ธ.ก.ส. จะคิดดอกเบี้ยจากเกษตรกรร้อยละ ๓ ต่อปี สำหรับช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน และร้อยละ ๖ ต่อปี สำหรับช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ตามหลักการของการรับจำนำข้าวเปลือกในปี ๒๕๒๙/๓๐ ธ.ก.ส. จะต้องรับภาระการขาดทุน ซึ่งในกรณีนี้เปรียบเสมือนเป็นผู้ประกันราคาขั้นต่ำของข้าว และทางที่สองเป็นไปได้ว่า ชาวนาบางรายอาจลักลอบนำข้าวไปขายและไม่ใช้หนี้สินคืน ธ.ก.ส.

ผลการรับจำนำในปีนี้ ปรากฏว่าเมื่อเกษตรกรเริ่มจำนำข้าวเปลือกกับ ธ.ก.ส. ราคาข้าวเปลือกชนิดต่าง ๆ ได้ขยับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย เกษตรกรจึงตัดสินใจจำนำข้าวเปลือก เนื่องจากเห็นว่าราคาข้าวเปลือกเพิ่มขึ้นมากกว่าดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายให้กับ ธ.ก.ส. เมื่อถึงเวลาไถ่ถอนข้าวเปลือกปรากฏว่าระดับราคาข้าวเปลือกอยู่ในเกณฑ์ทรงตัวมาตลอด แม้ว่าในเดือนมิถุนายนซึ่งเกษตรกรไถ่ถอนข้าวเปลือกในปริมาณที่สูงมาก ราคาข้าวเปลือกก็ไม่ได้ลดลงจนสิ้นสุดโครงการ แต่ในการที่ข้าวเปลือกมีแนวโน้มสูงมาตลอดนั้น เนื่องจากปีนี้เกิดภาวะฝนแล้ง การทำนาเสียหายมากทำให้ผลผลิตลดลง นอกจากนี้ยังมีโครงการเสริมต่าง ๆ อีกเช่น โครงการรับซื้อข้าวเปลือกแทรกแซงตลาดของกระทรวงมหาดไทย โดยให้โรงสีกู้ยืมเงินไม่เสียดอกเบี้ยเพื่อไปซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรรายย่อยที่ผลิตข้าวเปลือกไม่เกินรายละ ๑๐ ตัน รับซื้อข้าวเปลือกในราคาตลาดสูงกว่าราคาตลาดประมาณร้อยละ ๑๐ และโครงการรับชำระหนี้ค่านุ้ยด้วยข้าวเปลือกและรับซื้อข้าวเปลือกของ อ.ต.ก. ซึ่งดำเนินการเหมือนปีก่อน

ปีการผลิต ๒๕๓๐/๒๕๓๑

เนื่องจากปี ๒๕๒๙/๓๐ ราคาข้าวเปลือกสูงเป็นที่น่าพอใจ คณะกรรมการนโยบายและมาตรการข้าว (กนข.) จึงได้กำหนดมาตรการในปี ๒๕๓๐/๓๑ คล้ายเช่นปีที่ผ่านมา และยังคงดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธ.ก.ส. หลักการต่าง ๆ นั้นไม่แตกต่างกับปีที่ผ่านมา ยกเว้นเกษตรกรจะเสียดอกเบี้ยจำนำร้อยละ ๓ ต่อปีตลอดระยะเวลาจำนำ โดยที่ ธ.ก.ส. ได้รับเงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร นอกจากนี้มีโครงการอื่น ๆ อีก เช่น โครงการรับซื้อข้าวเปลือกของกองทัพบก โดยกองทัพบกซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรรายย่อย ในราคาสูงกว่าราคาท้องถื่นแล้วนำข้าวเปลือกนั้นมาแปรรูปเป็นข้าวสารเพื่อบริโภคในกองทัพ ในการดำเนินงานตามโครงการกองทัพบกได้รับเงินยืมไม่เสียดอกเบี้ยจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร โครงการที่สำคัญอีกโครงการหนึ่งคือโครงการเร่งระบายข้าวสารส่งออกเพื่อยกระดับราคาข้าวเปลือกตามฤดูกาลผลิต ของกระทรวงพาณิชย์ โดยรัฐบาลขายข้าวสารในราคาต่ำกว่าราคาตลาดให้แก่ผู้ซื้อทั้งที่เป็นรัฐบาลและเอกชนต่างประเทศ และนอกจากนี้ยังมีโครงการแทรกแซงตลาดข้าวเปลือกของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหลักการเหมือนปีก่อน เป็นต้น

ปีการผลิต ๒๕๓๑/๒๕๓๒

ปี ๒๕๓๑/๓๒ ความต้องการข้าวของตลาดต่างประเทศมีมาก การส่งออกข้าวไทยโดยรวมสูงขึ้นด้วย และรัฐบาลยังคงดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธ.ก.ส. หลักเกณฑ์ของโครงการเหมือนเช่นปีที่ผ่านมา และยังมีมาตรการเสริมอื่น ๆ เหมือนในปีที่ผ่านมา

ปีการผลิต ๒๕๓๒/๒๕๓๓

ในปี ๒๕๓๒/๓๓ เนื่องจากการส่งออกในระยะต้นฤดูเก็บเกี่ยวได้ซบเซาลงจากปีที่ผ่านมา รัฐบาลจึงให้กรมการค้าต่างประเทศแทรกแซงตลาดโดยซื้อข้าวเข้าสต็อก รัฐบาลแทรกแซงอย่างเต็มที่ช่วยรักษาระดับราคาข้าวเปลือกไม่ให้เกิดต่ำลงจนเกษตรกรเดือดร้อน แต่เนื่องจากภาวะตลาดที่ค่อนข้างซบเซาจึงทำให้ราคาข้าวเปลือกเจ้า ๕% ที่มีการซื้อขายในระยะต้นฤดูราคาเฉลี่ยไม่สูงเท่าที่ควร นอกจากรัฐบาลจะออกมาตราการใหม่แล้วในปีนี้รัฐบาลยังคงดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ช่วยเหลือเกษตรกรในการตลาดอยู่ไม่ว่าจะเป็นโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธ.ก.ส. ซึ่งมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย กล่าวคือ ได้มีการขยายระยะเวลาการไถ่ถอนออกไปจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓ และครั้งสุดท้ายได้มีขยายเวลาไปจนถึงสิ้นเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๔

ปีการผลิต ๒๕๓๓/๒๕๓๔

ในปี ๒๕๓๓/๓๔ รัฐบาลโดยคณะกรรมการนโยบายและมาตรการข้าว (กนช.) ได้กำหนดราคาเป้าหมายของข้าวชนิดต่าง ๆ แต่ราคาข้าวในช่วงต้นฤดูต่ำกว่าราคาเป้าหมายและมีแนวโน้มจะลดลงอีก กระทรวงพาณิชย์จึงได้เสนอมาตรการในการตั้งราคาข้าวสารและยังคงกำหนดให้มาตรการส่งออกโครงการรับจำนำข้าวเปลือกเป็นโครงการหลัก หลักเกณฑ์และเงื่อนไขส่วนใหญ่ยังคงเหมือนเดิม แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยกล่าวคือ กำหนดจำนวนเงินกู้ที่เกษตรกรได้รับไม่เกินร้อยละ ๙๐ ของราคาเป้าหมายนำและไม่มีการขยายระยะเวลาจำนำ นอกจากนี้ยังมีโครงการอื่น ๆ เช่น โครงการรับซื้อและรับชำระหนี้ค้ำปยุด้วยข้าวเปลือกของ อ.ต.ก. โครงการรับซื้อข้าวเปลือกของ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

ปีการผลิต ๒๕๓๔/๒๕๓๕

ในปี ๒๕๓๔/๓๕ รัฐบาลได้ทำการปรับเปลี่ยนงานนโยบายข้าว จากคณะกรรมการนโยบายและมาตรการข้าว (กนช.) มาเป็นคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) และได้ออกระเบียบว่าด้วยกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๔ วิธีการช่วยเหลือเกษตรกรคือกำหนดราคาเป้าหมายนำสำหรับสินค้าเกษตรในแต่ละปี ให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือในด้านการตลาดและปัจจัยการผลิต เมื่อมีความจำเป็นในการนี้ได้จัดตั้ง “กองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร” ขึ้นในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทั้งระบบครอบคลุมสินค้าเกษตรทุกชนิด ดังนั้นโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแทรกแซงระดับราคาข้าวจึงขอใช้เงินจากกองทุนรวมฯ นี้ รวมทั้งโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธ.ก.ส. ด้วย ทำให้ ธ.ก.ส. ได้รับเงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้จากกองทุนรวมฯ แทนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และได้เปลี่ยนจำนวนเงินกู้ที่เกษตรกรได้รับเป็นไม่เกินร้อยละ ๙๐ ของราคาเป้าหมายนำในปีแรก

ปีการผลิต ๒๕๓๕/๒๕๓๖

ต่อมาในปี ๒๕๓๕/๓๖ ยังคงมีโครงการรับจำนำข้าวเปลือกของ ธ.ก.ส. แต่ไม่ผ่อนคลายเกี่ยวกับยุ่งฉางของเกษตรกร เพราะเกษตรกรหลายรายมีปัญหาที่ไม่สามารถจำนำข้าวเปลือกได้ ธ.ก.ส. จึงได้อนุญาตให้เกษตรกรสามารถยืมยุ่งฉางของคนอื่นเก็บรักษาข้าวเปลือกได้ และให้ใช้ได้ถุนบ้านเป็นที่เก็บวัสดุที่สามารถป้องกันความชื้นได้ โดยรองพื้นและกันเป็นห้องเก็บรักษาข้าวเปลือกแทนยุ่งหรืออาจจะเอาข้าวใส่กระสอบแล้วเก็บไว้บนบ้านก็ได้ ด้วยหลักเกณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงทำให้เกษตรกรจำนำข้าวเปลือกกับ ธ.ก.ส. ในปีนี้มากถึง ๓,๓๘๓,๓๒๔.๐ ตัน ซึ่งปริมาณมากที่สุดตั้งแต่ ธ.ก.ส. เปิดรับจำนำข้าวเปลือกมา นอกจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกแล้ว รัฐบาลยังดำเนินโครงการพุงราคาข้าวเปลือกอีกหลายโครงการ เช่น โครงการรับซื้อข้าวเปลือกของกระทรวงมหาดไทย

โดยที่หลักการยังไม่เปลี่ยนแปลง โครงการรับซื้อข้าวเปลือกของกองทัพอากาศและของกองทัพเรือ สองโครงการนี้ได้เงินยืมปลอดดอกเบี้ยจากกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรมาทำการรับซื้อข้าวเปลือกในเขตพื้นที่รับผิดชอบในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด เพื่อนำไปใช้เป็นข้าวสารแล้วนำมาจำหน่ายให้ผู้บริโภคในหน่วยงานของกองทัพ

ปีการผลิต ๒๕๓๖/๒๕๓๗ ถึง ปีการผลิต ๒๕๔๐/๒๕๔๑

ในปี ๒๕๓๖/๓๗ - ๒๕๔๐/๔๑ รัฐบาลยังคงมอบหมายให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ควบคู่ไปกับมาตรการอื่นเช่นเดียวกับ ปี ๒๕๓๕/๓๖ โดยกำหนดระยะเวลารับจำนำให้สอดคล้องกับระยะเวลาเก็บเกี่ยวมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ภาคอื่น ๆ ยกเว้นภาคใต้ รับจำนำตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม และกำหนดระยะเวลาไถ่ถอนให้สั้นลง จากที่ผ่านมา กำหนด ๖ - ๑๐ เดือน เป็น ๕ เดือน นับถัดจากวันรับเงินกู้ นอกจากนี้ยังกำหนดวิธีการรับจำนำทั้ง ๒ รูปแบบ คือ รับจำนำข้าวเปลือกที่ยุ้งฉางและการจำนำประพวนสินค้า เพื่อให้โครงการสามารถช่วยเหลือเกษตรกรทั้งที่มียุ้งฉางและไม่มียุ้งฉาง ยกเว้นปี ๒๕๔๐/๔๑ รับจำนำข้าวเปลือกเฉพาะในยุ้งฉางเท่านั้น โดยยังคงรับจำนำในอัตราร้อยละ ๙๐ ของราคาเป้าหมายนำ ในช่วงเวลาดังกล่าวมีเกษตรกรสนใจนำข้าวเปลือกมาเข้าร่วมโครงการรับจำนำประมาณร้อยละ ๔๐ - ๕๐ ของเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินโครงการถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะเมื่อครบกำหนดไถ่ถอนราคา ข้าวจะสูงขึ้น เกษตรกรที่เก็บข้าวเปลือกจำนำไว้สามารถไถ่ถอนจำนำได้ทุกราย โดยรัฐบาลไม่ต้องระบายข้าวเปลือก

ปีการผลิต ๒๕๔๑/๒๕๔๒ ถึง ปีการผลิต ๒๕๔๒/๒๕๔๓

ในปี ๒๕๔๑/๔๒ - ๒๕๔๒/๔๓ รัฐบาลใช้โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปีเป็นโครงการหลักในการแก้ปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวควบคู่ไปกับมาตรการโครงการอื่น ๆ แต่ได้ปรับราคาจำนำให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถกู้ได้สูงถึงร้อยละ ๙๕ ของราคาเป้าหมายนำ และให้ ธ.ก.ส. รับจำนำเฉพาะข้าวเปลือกในยุ้งฉางเท่านั้น สำหรับเป้าหมายของการรับจำนำข้าวเปลือก ระยะเวลารับจำนำและระยะเวลาไถ่ถอน ยังคงใช้ระยะเวลาเช่นเดียวกับปี ๒๕๓๖/๓๗ ผลการรับจำนำมีเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรนำข้าวเปลือกมาจำนำร้อยละ ๒๗ ของเป้าหมาย และในปีนี้อเองราคาข้าวเปลือกในช่วงระยะเวลาไถ่ถอนยังคงตกต่ำเกษตรกรไม่มาไถ่ถอนส่งผลให้รัฐบาลต้องดำเนินการระบายข้าวเปลือก และในปี ๒๕๔๒/๔๓ นี้เองมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการรับจำนำจากเดิม เนื่องจากสถานการณ์ราคาข้าวเปลือกของประเทศตกต่ำมาก กนข. ได้เพิ่มโครงการแทรกแซงตลาดข้าวเปลือก โดยให้ อคส. กู้เงินจากธนาคารกรุงไทยไปซื้อข้าวสารจากโรงสี โดยกำหนดให้โรงสีซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่กำหนด แต่สถานการณ์ข้าวเปลือกยังไม่ดีขึ้น

กนข. ได้มีมติให้ ธ.ก.ส. รับจํานำประทอนสินค้าจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่นำข้าวเปลือกนาปรังไปฝากไว้กับ ธ.ก.ส. โดย อคส. จะรับโรงสีขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับฝากและสีแปรสภาพเป็นข้าวสาร ผลการรับจํานำปรากฏว่าเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจํานวนมากเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปีการผลิต ๒๕๔๓/๒๕๔๔

ปี ๒๕๔๓/๔๔ สถานการณ์ราคาข้าวยังไม่ดีขึ้น รัฐบาลได้ดำเนินโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปีและโครงการรับจํานำข้าวสารและมาตรการอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กันโดยข้าวเปลือกนาปีรับจํานำตั้งแต่พฤศจิกายน – มีนาคม ส่วนข้าวนาปรังรับจํานำตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนสิงหาคม และในปีนี้อเองไม่มีการกำหนดราคาเป้าหมายแต่ใช้กำหนดราคารับจํานำแทน นั้นหมายถึงเกษตรกรสามารถกู้ได้ร้อยละร้อยละของราคาที่เป็น กนข. กำหนด สำหรับหลักเกณฑ์อื่น ๆ ยังคงถือปฏิบัติเช่นเดียวกับโครงการปีที่ผ่านมาและเมื่อรัฐบาลโดยการนำของนายกรัฐมนตรื พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ได้ยุติการดำเนินโครงการรับจํานำข้าวสารปี ๒๕๔๓/๔๔ และปรับปรุงการรับจํานำเสียใหม่โดยให้ ธ.ก.ส. รับจํานำประทอนสินค้าที่ อ.ต.ก. และ อคส. ออกให้แก่เกษตรกรที่นำข้าวเปลือกนาปรังปี ๒๕๔๔ ไปฝากไว้ ซึ่งเริ่มรับจํานำตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๔ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดระยะเวลาได้ถอน ๕ เดือน และกำหนดเงื่อนไขให้สามารถนำข้าวเปลือกนาปรังที่ อ.ต.ก. และ อคส. รับฝากไว้ไปสีแปรสภาพเป็นข้าวสารและเก็บไว้ในคลังสินค้ากลาง การดำเนินการดังกล่าว อคส. และ อ.ต.ก. จะต้องตกลงกับโรงสีไม่ให้คิดค่าฝากเก็บข้าวเปลือกในระยะเวลา ๓ เดือน ที่รับฝากข้าวเปลือกจากเกษตรกร โดยมีคณะกรรมการพิจารณาระบายข้าวตามโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปรัง ซึ่งประกอบด้วย อธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นประธาน และผู้แทน อ.ต.ก. และ อคส. ธ.ก.ส. กรมการค้าต่างประเทศ และกรมการค้าภายใน เป็นคณะกรรมการบริหารจัดการข้าวเปลือกที่ฝากไว้ไม่เกิน ๓ เดือน ส่งผลให้ คชก. ลดภาระค่าเช่าคลังสินค้าเก็บข้าวเปลือกได้ และโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปรังปี ๒๕๔๔ ถือเป็นต้นแบบของโครงการรับจํานำในปัจจุบัน

ปีการผลิต ๒๕๔๔/๒๕๔๕ ถึง ปีการผลิต ๒๕๔๕/๒๕๔๖

ปี ๒๕๔๔/๔๕ – ๒๕๔๕/๔๖ กนข. ใช้โครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี และโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปรัง แก้ไขปัญหาราคาข้าวเปลือกในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวควบคู่ไปกับการทำตลาด และการกำหนดมาตรฐานข้าวหอมมะลิ ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกนาปีในช่วงครบกำหนดได้ถอนมีราคาสูงขึ้น ซึ่งโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปีในปี ๒๕๔๔/๔๕ และปี ๒๕๔๕/๔๖ ได้เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ โดยกำหนดระยะเวลาได้ถอนเหลือเพียง ๓ เดือน นับถัดจากเดือนที่รับจํานำ กำหนดเป้าหมายการรับจํานำเพิ่มขึ้นจากเดิมที่กำหนดเพียง ๒.๕ ล้านตัน เป็น ๘.๗ ล้านตัน และ ๘.๐ ล้านตัน ในปี ๒๕๔๔/๔๕ และปี ๒๕๔๕/๔๖ และให้มีการรับจํานำทั้งข้าวเปลือกในยุ่งฉาง และรับจํานำ

ประทวนสินค้า ผลการรับจํานำปรากฏว่ามีเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการร้อยละ ๔๙ ของเป้าหมายในปี ๒๕๔๔/๔๕ และร้อยละ ๓๙ ในปี ๒๕๔๕/๔๖ ถึงแม้ปริมาณการรับจํานำจะต่ำกว่าเป้าหมาย แต่ได้ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในช่วงฤดูในช่วงปลายฤดูมีราคาสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิ

บทที่ ๒
มาตรการรับจำนำ

มาตรการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗*

๑. เป้าหมาย ปริมาณรับจำนำรวม ๙.๐ ล้านตันข้าวเปลือก จำแนกเป็นข้าวเปลือกหอมมะลิ ๕.๐ ล้านตัน ข้าวเปลือกเหนียว ๑.๐ ล้านตัน และข้าวเปลือกเจ้านาปี ๓.๐ ล้านตัน ดังนี้

(๑) การรับจำนำที่ยุ้งฉาง ให้ ธ.ก.ส. รับจำนำจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ที่มีุ้งฉาง เป็นของตนเอง รวมจำนวน ๔.๕ ล้านตันข้าวเปลือก จำแนกเป็นข้าวเปลือกหอมมะลิจำนวน ๓.๐ ล้านตัน ข้าวเปลือกเจ้านาปี จำนวน ๐.๕ ล้านตัน และข้าวเปลือกเหนียว จำนวน ๑.๐ ล้านตัน

(๒) การรับจำนำและออกใบประทวน ให้ อคส. และ อ.ต.ก. รับฝากและออกใบประทวนและ ธ.ก.ส. รับจำนำใบประทวนที่ อคส. และ อ.ต.ก. ออกให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ไม่มีุ้งฉาง เป็นของตนเอง หน่วยงานละเท่า ๆ กัน รวมจำนวน ๔.๕ ล้านตันข้าวเปลือก จำแนกเป็นข้าวหอมมะลิ จำนวน ๒.๐ ล้านตัน และข้าวเปลือกเจ้านาปี จำนวน ๒.๕ ล้านตัน

๒. ราคารับจำนำ ให้กำหนดราคารับจำนำข้าวเปลือกหอมมะลิตามชั้นคุณภาพโดยปรับราคา สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ตันละ ๒๐๐ บาท ทุกชั้นคุณภาพ ส่วนข้าวเปลือกหอมจังหวัด ข้าวเปลือกเหนียว และข้าวเปลือกเจ้านาปีพันธุ์ไวแสง กำหนดราคารับจำนำเท่ากับปีก่อน สำหรับข้าวเปลือกเจ้านาปีพันธุ์ กข. ซึ่งเป็นข้าวพันธุ์ไม่ไวแสง (เป็นพันธุ์เดียวกันกับการปลูกข้าวนาปรัง) ให้กำหนดราคารับจำนำเท่ากับ ข้าวเปลือกเจ้านาปีปรังปี ๒๕๕๖ โดยเป็นราคารับจำนำ ณ ความชื้นไม่เกิน ๑๕% ดังนี้ :-

(๑) ข้าวเปลือกหอมมะลิ

ชนิดสีได้ตันข้าว ๔๒ กรัม	ตันละ ๗,๐๐๐ บาท
ชนิดสีได้ตันข้าว ๔๐ กรัม	ตันละ ๖,๙๐๐ บาท
ชนิดสีได้ตันข้าว ๓๘ กรัม	ตันละ ๖,๘๐๐ บาท
ชนิดสีได้ตันข้าว ๓๖ กรัม	ตันละ ๖,๗๐๐ บาท

โดยราคารับจำนำใบประทวนข้างต้นให้ปรับเพิ่ม-ลด ตามจำนวนกรัมในอัตรากรัมละ ๕๐ บาท ส่วนราคารับจำนำข้าวเปลือกหอมมะลิที่ยุ้งฉางของเกษตรกรให้กำหนดราคารับจำนำตันละ ๖,๗๐๐ บาท และสำหรับราคารับจำนำข้าวเปลือกหอมจังหวัดในภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง เป็นราคารับจำนำใบประทวนระหว่างตันละ ๕,๔๖๐-๕,๗๐๐ บาท ทั้งนี้ให้เป็นไปตามคุณภาพที่กำหนด

*ที่มา : สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายและมาตรการข้าว ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗.

(๒) ข้าวเปลือกเจ้านาปี

(๒.๑) พันธุ์ไวแสง

ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐๐%)	ตันละ	๕,๓๓๐ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๕%)	ตันละ	๕,๒๓๕ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐%)	ตันละ	๕,๐๔๕ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๕%)	ตันละ	๔,๙๕๐ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๒๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๒๕%)	ตันลพ	๔,๗๖๐ บาท

(๒.๒) พันธุ์ กข. ซึ่งเป็นพันธุ์ไม่ไวแสงและเป็นพันธุ์เดียวกับการปลูกข้าวนาปรัง

ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐๐%)	ตันละ	๔,๙๗๕ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๕%)	ตันละ	๔,๘๘๐ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐%)	ตันละ	๔,๗๘๕ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๕%)	ตันละ	๔,๖๙๐ บาท
ข้าวเปลือกเจ้า ๒๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๒๕%)	ตันละ	๔,๕๐๐ บาท

(๓) ข้าวเปลือกเหนียว

ข้าวเปลือกเหนียว ๑๐% เมล็ดยาว	ตันละ	๕,๙๐๐ บาท
ข้าวเปลือกเหนียวชนิดคละ	ตันละ	๕,๖๕๐ บาท

๓. ระยะเวลารับจำนำ

๑ พ.ย. ๔๖-๒๔ ก.พ. ๔๗ ยกเว้นภาคใต้ให้รับจำนำ ก.พ. - พ.ค. ๔๗

๔. ระยะเวลาไถ่ถอน

๓ เดือนนับถัดจากเดือนที่รับจำนำ

๕. ระยะเวลาโครงการ

๑ พ.ย. ๔๖-๓๑ ต.ค. ๔๗

หลักเกณฑ์การดำเนินการตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๕๖/๕๗*

๑. การรับจำนำ

โรงสีที่เข้าร่วมโครงการฯ รับจำนำได้ไม่เกิน ๓๐ เท่าของกำลังการผลิต ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง แต่ทั้งนี้ ปริมาณการรับจำนำรวมทั้งหมดของจังหวัดจะต้องไม่สูงกว่าปริมาณการรับจำนำ ในปี ๒๕๕๕/๕๖ หรือปริมาณการผลิตข้าวนาปี ปี ๒๕๕๖/๕๗ ของจังหวัด (ตามข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

๒. การเข้าร่วมโครงการของโรงสี กำหนดคุณสมบัติ เงื่อนไข และภาระหน้าที่ที่โรงสีเข้าร่วมโครงการจะต้องปฏิบัติ ดังนี้ :-

๒.๑ .ให้ความสำคัญกับโรงสีสหกรณ์การเกษตรเป็นลำดับแรก โดยสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีศักยภาพในการรับฝากและสีแปรสภาพข้าวเปลือกได้ รวมทั้งต้องได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่าเป็นผู้มีความสามารถเข้าร่วมโครงการได้ โดยให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันการเข้าร่วมโครงการ

๒.๒ โรงสีเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ของแต่ละจังหวัด และไม่ถูกขึ้นบัญชีดำ (Black list) ซึ่งอยู่ในข่ายที่ถูกตัดสิทธิ์ไม่ให้เข้าร่วมโครงการตามมติ กนช. (ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖)

๒.๓ โรงสีจะสามารถเข้าร่วมโครงการกับ อคส. หรือ อ.ต.ก. ได้เพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น และต้องให้ความร่วมมือกับทางราชการในการตรวจสอบคุณภาพและปริมาณข้าวด้วย

๒.๔ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะมีปริมาณรับจำนำข้าวได้ไม่เกิน ๓๐ เท่าของกำลังการผลิต ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

๒.๕ กำหนดให้โรงสีที่รับจำนำต้องรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณที่รับจำนำ และจะต้องแยกกองข้าวเปลือกที่โรงสีรับซื้อกับกองข้าวเปลือกที่รับจำนำออกจากกันให้ชัดเจนด้วย

๒.๖ ห้ามโรงสีรับฝากข้าวเปลือกจากเกษตรกรไว้ก่อน แล้วเจ้าหน้าที่ของ อคส./อ.ต.ก. ออกใบประทวนให้ในภายหลัง หากมีการรับฝากข้าวเปลือกไว้ให้ถือว่าเป็นข้าวของโรงสีมิใช่ข้าวที่รับจำนำของรัฐบาล

๒.๗ โรงสีที่เข้าร่วมโครงการจะต้องแปรสภาพและส่งมอบข้าวสารในอัตราที่กำหนดเป็นประจำ

*ที่มา : กรมการค้าภายใน, กระทรวงพาณิชย์.

๒.๘ โรงสีต้องส่งมอบข้าวสารที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่รับจำหน่ายเข้าโกดังกลาง โดยชนิด และคุณภาพข้าวสารจะต้องได้ตามประเภทข้าวเปลือกที่รับจำหน่ายไว้ และเป็นไปตามมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์ที่กำหนด โดยจะต้องรับผิดชอบถ้าชนิดข้าวสารที่ส่งมอบนั้นไม่ถูกต้อง

๒.๙ ห้ามโรงสีที่เข้าร่วมโครงการนำข้าวที่ อคส./อ.ต.ก. ฝากเก็บไว้ ไปเก็บไว้ในสถานที่อื่น นอกจากบริเวณโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ

๒.๑๐ ห้ามโรงสีนำข้าวสารที่ไม่ได้แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่จำหน่ายหรือข้าวสารของโรงสีอื่น (เปาเกา) มาส่งมอบเข้าโกดังกลางของ อคส./อ.ต.ก. โดยเด็ดขาด

๒.๑๑ โรงสีจะต้องจัดหาคอมพิวเตอร์เพื่อบันทึกข้อมูล และต้องรายงานการรับจำหน่ายข้าวเปลือกของโรงสีและการส่งมอบข้าวเข้าโกดังกลางเป็นประจำทุกวัน (รายงานล่วงหน้า ๑ วันก่อนขนย้าย)

๓. การรับจำหน่ายตามชนิดข้าวเปลือก

๓.๑ ให้รับจำหน่ายข้าวเปลือกเจ้าโดยแยกประเภทข้าวเป็นข้าวพันธุ์ไวแสงและไม่ไวแสงตามที่มีระบุในหนังสือรับรองเกษตรกรที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกให้เกษตรกร

๓.๒ ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งในการรับจำหน่ายข้าวเปลือกเจ้าของเกษตรกรว่าเป็นพันธุ์ไวแสงหรือพันธุ์ไม่ไวแสง ขอให้เก็บตัวอย่างข้าวที่เกษตรกรนำมาจำหน่ายอย่างน้อย ๑ กก. เพื่อส่งให้กรมวิชาการเกษตรตรวจสอบให้ได้ข้อยุติต่อไป

๔. การแปรสภาพและการส่งมอบ

๔.๑ การแปรสภาพ โรงสีต้องแปรสภาพข้าวเปลือกที่ฝากเก็บไว้ที่โรงสีทั้งหมดเป็นประจำ วันเว้นวัน

๔.๒ การส่งมอบ ให้โรงสีส่งมอบข้าวสารตามอัตราการส่งมอบที่คณะกรรมการบริหารการรับจำหน่ายข้าวเปลือกกำหนดทุก ๑๕ วัน โดยคำนวณจากราคาข้าวสารและผลิตภัณฑ์ขายส่งของกรมการค้าภายในและสมาคมโรงสีข้าวไทยเฉลี่ยย้อนหลัง ประกอบอัตราสีแปรสภาพข้าวเปลือกแต่ละชนิดเป็นเกณฑ์ โดยจะเผยแพร่ทาง website www.dit.go.th และให้โรงสีส่งมอบข้าวสารตามอัตราส่งมอบข้าวสารที่กำหนดภายใน ๗ วัน นับถัดจากวันที่สีแปรสภาพ

"ข้อเท็จจริง" เรื่อง การแก้ไขสัญญาในโครงการรับจำนำข้าวฯ ปี ๒๕๔๖/๔๗*

กระทรวงพาณิชย์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ โดยมีปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ซึ่งผลการสืบสวนข้อเท็จจริงจากคณะกรรมการฯ สรุปได้ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗
คณะกรรมการนโยบายข้าว กนข. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๖ เห็นชอบมาตรการการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗ เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการรับจำนำฯ และอนุมัติในหลักการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้พิจารณาผ่อนผันหลักเกณฑ์ และวิธีดำเนินการรับจำนำฯ เพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๒. หลักเกณฑ์การรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗ ตามข้อเสนอ
กรมการค้าภายในในฐานะฝ่ายเลขานุการ กนข. วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รองประธานคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนข.) ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์การรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗ ตามข้อเสนอกิจการค้าภายในในฐานะฝ่ายเลขานุการ กนข. ซึ่งได้ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การคลังสินค้า (อคส.) และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของโรงสี คือ ให้โรงสีต้องส่งมอบข้าวที่แปรสภาพจากข้าวเปลือกที่รับจำนำเข้าคลังสินค้าที่ อคส. หรือ อ.ต.ก. เข้าเพื่อเก็บข้าว (โกดังกลาง) โดยชนิดและคุณภาพข้าวจะต้องได้ตามประเภทข้าวเปลือกที่รับจำนำไว้ และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดโดยต้องรับผิดชอบต่อหากชนิดข้าวที่ส่งมอบไม่ถูกต้อง ต่อมาจึงได้มีการดำเนินการยกร่างสัญญาโดยกำหนดให้โรงสีต้องรับผิดชอบต่อข้าวที่นำมาส่งมอบตลอดระยะเวลาที่เก็บไว้ในโกดังกลาง

๓. ตั้งคณะกรรมการบริหารการรับจำนำข้าวเปลือก คณะอนุกรรมการบริหารการรับจำนำข้าวเปลือก ซึ่งแต่งตั้งตามมติของคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนข.) เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๖ ประกอบด้วยผู้แทนการค้าต่างประเทศ ผู้แทนองค์การคลังสินค้า ผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกรมการค้าภายใน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับจำนำ การสีแปรสภาพ อัตราการส่งมอบ การจำหน่ายข้าวที่ยังไม่ส่งมอบโกดังกลางได้มีการประชุมพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของโรงสี รวม ๒ ครั้ง คือ การประชุมเมื่อวันที่ ๖ และ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ สรุปสาระได้ดังนี้

*ที่มา : กรมการค้าภายใน, กระทรวงพาณิชย์. ๒๕๔๖.

๓.๑ การประชุมเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ผู้แทน อคส. และ อ.ต.ก. ได้รายงานผลโครงการรับจำนำข้าวเปลือกที่เปิดรับจำนำ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึง วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ว่ามีโรงสีเข้าร่วมโครงการกับ อ.ต.ก. เปิดรับจำนำเพียง ๖ รายเท่านั้น ส่งผลให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนไม่สามารถรับจำนำข้าวเปลือกได้ เพราะเกษตรกรเริ่มเก็บเกี่ยวข้าวมากขึ้นเป็นลำดับ พร้อมทั้งได้รายงานถึงสาเหตุที่โรงสีเข้าร่วมโครงการน้อย เนื่องจากหลักเกณฑ์การรับจำนำในปีที่กำหนดให้โรงสีต้องรับผิดชอบชนิดข้าวที่ส่งมอบตลอดระยะเวลาที่เก็บไว้ในโกดังกลาง ซึ่งแตกต่างจากการรับจำนำปีอื่น ๆ ที่ผ่านมา เมื่อโรงสีส่งมอบข้าวเข้าโกดังกลางแล้วก็ไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ อีก จึงขอให้พิจารณาแก้ไขปัญหาเพราะโรงสีร้องว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่เป็นธรรม คณะอนุกรรมการฯ จึงมีมติกำหนดให้โรงสีต้องรับผิดชอบในชนิดข้าวที่ส่งมอบเข้าโกดังกลางแล้วเป็นระยะเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ได้ส่งมอบข้าวครบถ้วน เว้นแต่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพข้าวนั้นจาก อคส. อ.ต.ก. หรือบริษัทตรวจสอบคุณภาพกลางและพบว่าชนิดข้าวถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดก่อนระยะเวลา ๙๐ วัน จึงให้อคส. อ.ต.ก. ส่งคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่โรงสีได้ พร้อมทั้งได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับมติดังกล่าวให้กระทรวงทราบเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

๓.๒ การประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เป็นการประชุมร่วมกับผู้ประกอบการและสมาคมโรงสีข้าวไทย ตามหนังสือร้องเรียนเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ และได้มีการพิจารณาประเด็นเรื่องความรับผิดชอบของโรงสีและได้รับรายงานว่าภายหลังจากการแก้ไขการกำหนดระยะเวลาความรับผิดชอบของโรงสีไปแล้วส่งผลให้โรงสีเปิดจุดรับจำนำเพิ่มขึ้น โดย ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ มีโรงสีเปิดจุดรับจำนำ ๒๕ ราย และที่ประชุมได้มีมติในลักษณะทำนองเดียวกันกับมติเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

๔. ความเห็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง สรุปได้ว่า

๔.๑ ผลของสัญญาที่กำหนดให้โรงสีต้องรับผิดชอบชนิดข้าวตลอดระยะเวลาที่เก็บไว้ในโกดังกลาง ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อคณะอนุกรรมการฯ มีมติกำหนดให้โรงสีรับผิดชอบชนิดข้าวที่ส่งมอบเข้าโกดังกลางมีระยะเวลา ๙๐ วัน จึงส่งผลให้โรงสีเปิดจุดรับจำนำเพิ่มขึ้น ทำให้โครงการรับจำนำฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล

๔.๒ การดำเนินการแก้ไขระยะเวลาความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการฯ มีเหตุผลที่รับฟังได้ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และเป็นเจตนาที่ต้องการให้โครงการรับจำนำฯ ตามนโยบายของรัฐบาลบรรลุผลตามเป้าหมาย นอกจากนี้ก็ไม่ใช่การเอื้อประโยชน์ให้แก่โรงสี เพราะในที่สุดแล้วโรงสีต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับความรับผิดชอบของโรงสีในโครงการรับจำนำของปีที่ผ่านมา

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๖-๒๕๕๗
 เริ่มดำเนินการ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗
 ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

สนจ. ภาค	การรับจำนำผู้จาง ธ.ก.ส.												รวมรับจำนำ		
	ข้าวเปลือกหอมมะลิ			ข้าวหอมจังหวัด			ข้าวเปลือกเจ้า			ข้าวเปลือกเหนียว			ราย	ตัน	บาท
	ตัน	บาท	บาท	ตัน	บาท	บาท	ตัน	บาท	บาท	ตัน	บาท	บาท			
อุดรธานี	๕๑๑	๓,๑๐๐,๐๖๙	-	-	-	๔,๓๓๐	๒๓,๖๒๑,๒๖๐	-	-	-	๑,๒๐๕	๔,๖๕๑	๒๖,๗๒๑,๓๒๙		
ขอนแก่น	๖๓๓	๔,๑๗๑,๖๐๕	-	-	-	๒,๖๗๗	๑๖,๐๐๖,๗๕๐	-	-	-	๑,๑๑๔	๔,๓๘๓	๒๓,๗๕๑,๔๙๕		
ชัยภูมิ	๑,๓๒๖	๘,๐๕๕,๗๐๐	-	-	-	๓,๗๑๐	๑๖,๐๑๗,๗๐๐	-	-	-	๑,๗๐๙	๗,๑๓๖	๔๔,๖๖๙,๓๐๐		
นครราชสีมา	๘,๕๒๗	๕๒,๓๐๓,๗๐๐	-	-	-	๗,๒๖๗	๓๑,๒๖๑,๔๐๐	-	-	-	๒,๕๒๔	๑๖,๐๑๙	๘๘,๕๗๕,๑๐๐		
ร้อยเอ็ด	๔๖,๗๐๙	๒๘๐,๒๙๑,๖๐๐	-	-	-	๒๒๒	๑๙๑,๐๐๐	-	-	-	๗,๖๙๘	๕๑,๕๖๗	๓๐๒,๗๖๖,๖๕๐		
สุรินทร์	๖๙,๑๓๒	๔๔๑,๒๒๐,๐๕๐	-	-	-	๕๙๐	๑,๕๕๓,๐๐๐	-	-	-	๑๐,๖๕๖	๕๑,๕๖๗	๔๕๒,๗๖๓,๐๕๐		
กาฬสินธุ์	๑,๗๐๐	๗,๕๓๐,๖๓๗	-	-	-	๑๖๗	๗๒๒,๓๐๐	-	-	-	๑,๐๔๔	๔,๓๑๖	๘,๒๖๓,๖๓๗		
เลย	๔๐	๒๐๓,๕๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๔๑๓	๑,๙๙๗	๒๐๕,๔๙๗		
สกลนคร	๑,๙๒๓	๑๒,๒๓๐,๐๑๐	-	-	-	๑,๙๕๖	๑๒,๒๓๐,๐๑๐	-	-	-	๑,๙๕๖	๑๒,๒๓๐,๐๑๐	๒๕,๓๙๐,๐๑๐		
นครพนม	๑,๑๑๓	๗,๒๕๓,๙๖๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๙๑	๑,๙๙๗	๙,๒๕๓,๙๖๐		
ศรีสะเกษ	๑๘,๙๒๖	๑๑๓,๙๖๑,๖๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๓,๖๑๕	๑๘,๙๒๖	๑๑๗,๕๗๖,๖๑๐		
บุรีรัมย์	๘,๑๔๘	๕๑,๓๑๙,๑๗๙	-	-	-	๑,๕๔๘	๖,๗๕๕,๖๐๐	-	-	-	๑,๓๙๓	๕,๓๒๖	๕๗,๓๗๙,๑๗๙		
มหาสารคาม	๒,๖๑๗	๑๖,๓๗๙,๖๐๐	-	-	-	๒	-	-	-	-	๔๐๐	๒,๖๑๗	๑๖,๓๗๙,๖๐๐		
อุบลราชธานี	๒,๑๖๙	๑๒,๖๐๐,๓๖๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๙๘	๒,๑๖๙	๑๒,๖๐๐,๓๖๐		
ยโสธร	๕,๙๗๖	๓๕,๖๓๙,๕๐๐	-	-	-	๑๙	๖๓,๐๐๐	-	-	-	๑,๑๘๓	๖,๑๖๒	๔๑,๘๑๑,๕๐๐		
หนองคาย	๗๖	๕๑๔,๖๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๗๖	๕๑๔	๕๑๕,๑๐๐		
หนองบัวลำภู	๑๒	๙๐,๑๕๐	-	-	-	๔๓	๔๖,๗๗๗	-	-	-	๑๙๕	๑๒	๑๓๖,๐๒๗		
มุกดาหาร	๑๒๘	๗๖๒,๑๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๑๑	๑๒๘	๘๘๐,๒๐๐		
อำนาจเจริญ	๑,๖๖๖	๙,๖๗๗,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๓๔	๑,๖๖๖	๙,๘๑๑,๐๐๐		
ภาคตะวันออกเฉียง	๑๗๑,๓๓๕	๑,๐๕๙,๒๒๕,๓๕๐	-	-	-	๑๔,๒๕๕	๖๐,๒๐๔,๑๒๗	-	-	-	๓๔,๕๒๕	๑๗๑,๓๓๕	๑,๑๒๓,๖๕๑,๖๗๗		

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๖-๒๕๕๗
 เริ่มดำเนินการ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗
 ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

สนจ. ภาค	ด้านเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร												รวมรับจำนำ		
	ราย	การรับจำนำยุ้งาง ธ.ก.ส.						ข้าวเปลือกเหนียว			ราย	ตัน	บาท		
		ข้าวเปลือกหอมมะลิ		ข้าวหอมจังหวัด		ข้าวเปลือกเจ้า		ตัน		บาท					
พระนครศรีอยุธยา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑,๒๐๕	๔,๘๔๑	๒๖,๗๒๑,๓๒๙
สระบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑,๑๑๔	๔,๓๘๓	๒๓,๗๕๑,๔๙๕
ปราจีนบุรี	๒๑๒	-	-	๓๕,๐๐๐	-	๒,๔๘๘	๑๑,๙๕๓,๒๙๐	-	-	-	-	-	๑,๗๐๙	๙,๑๓๖	๔๔,๖๘๙,๓๐๐
ระยอง	๑๘	-	-	๗๖,๕๐๐	-	๔๒	๑๖๖,๐๐๐	-	-	-	-	-	๒,๕๓๔	๑๖,๐๑๙	๘๔,๕๑๕,๑๐๐
ฉะบุรี	๑๕	-	-	๒๕๙,๐๐๐	-	๑๐๘	๔๗๗,๐๐๐	-	-	-	-	-	๙,๕๘๘	๕๑,๕๘๗	๓๐๒,๙๙๖,๖๕๐
ชัยนาท	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๐,๘๕๘	๖๙,๗๒๓	๔๔๒,๗๖๓,๐๔๐
นนทบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑,๐๔๔	๔,๓๑๖	๒๓,๘๙๗,๖๘๗
ฉะเชิงเทรา	๗	-	-	๗,๐๐๐	-	๓๓	๑๕๔,๕๐๐	-	-	-	-	-	๔๑๓	๑,๔๙๗	๗,๘๐๖,๒๓๐
ฉะเชิงเทรา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑,๙๕๘	๙,๒๒๒	๕๒,๒๑๒,๖๘๕
นครนายก	๓๕	-	-	-	-	๒๘๓	๑,๔๐๑,๑๓๑	-	-	-	-	-	๒๙๑	๑,๓๙๖	๘,๗๘๔,๘๔๐
ฉะบุรี	๑๐	-	-	-	-	๓๖	๑๖๑,๓๘๐	-	-	-	-	-	๓,๖๑๕	๑๘,๙๒๖	๑๑๓,๙๘๑,๖๑๐
ชลบุรี	๗	-	-	-	-	๕๕๑	๒,๔๑๔,๐๐๐	-	-	-	-	-	๑,๓๙๓	๙,๗๓๙	๕๘,๒๗๙,๙๗๙
กรุงเทพมหานคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๔๐๐	๓,๘๘๕	๒๒,๙๔๘,๙๐๐
ปทุมธานี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๙๘	๒,๑๖๙	๑๒,๖๐๐,๓๖๐
สิงห์บุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑,๑๘๓	๖,๒๕๕	๓๗,๐๔๙,๔๐๐
สระแก้ว	๕๑๕	-	-	๕๙๖,๐๐๐	-	๔,๙๙๑	๒๓,๒๐๔,๗๐๐	-	-	-	-	-	๑๗๑	๕๔๔	๓,๐๓๙,๖๓๐
สมุทรปราการ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๑๙๕	๘๐๐	๔,๑๖๐,๘๒๗
ตราด	๗	-	-	-	-	๓๙	๑๗๖,๐๐๐	-	-	-	-	-	๑๑๑	๓๗๗	๒,๐๑๘,๐๐๐
รวมภาคกลาง	๔๙๖	-	-	๙๗๑,๕๐๐	-	๘๘๘	๔๐,๑๐๘,๐๑๑	-	-	-	-	-	๓๘,๑๙๐	๒๑๙,๘๑๕	๑,๒๗๒,๑๑๗,๐๖๒

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๖-๒๕๕๗
 เริ่มดำเนินการ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๗
 ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

สนจ. ภาค	การรับจำนำผู้จ้าง ธ.ก.ส.												รวมรับจำนำ		
	ข้าวเปลือกหอมมะลิ			ข้าวหอมจังหวัด			ข้าวเปลือกเจ้า			ข้าวเปลือกเหนียว					
	ราย	ตัน	บาท	ตัน	บาท	ตัน	บาท	ตัน	บาท	ตัน	บาท	ราย	ตัน	บาท	
เพชรบุรี	๙๗	-	-	๑,๐๐๐	-	-	๔,๕๘๑,๐๐๐	-	-	-	-	๙๗	๑,๐๐๐	๔,๕๘๑,๐๐๐	
สุพรรณบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
นครศรีธรรมราช	๓	-	-	๕๑	-	-	๒๑๕,๐๐๐	-	-	-	-	๓	๕๑	๒๑๕,๐๐๐	
นครปฐม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
สุราษฎร์ธานี	๑๒	-	-	๖๒	-	-	๒๙๖,๐๐๐	-	-	-	-	๑๒	๖๒	๒๙๖,๐๐๐	
ประจวบคีรีขันธ์	๒	-	-	๑๙	๑๐๓,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	๒	๑๙	๑๐๓,๐๐๐	
ราชบุรี	๑๐	-	-	-	-	-	๓๙๐,๗๐๐	-	-	-	-	๑๐	๓๙๐	๓๙๐,๗๐๐	
กาญจนบุรี	๕๒	-	-	๒๙๑	-	-	๑,๔๕๙,๐๒๐	-	-	-	-	๕๒	๒๙๑	๑,๔๕๙,๐๒๐	
สงขลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
สมุทรสาคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
พัทลุง	๓	-	-	-	-	-	๓๕๕,๐๐๐	-	-	-	-	๓	๓๕๕	๓๕๕,๐๐๐	
รวมภาคใต้และต	๑๗๙	-	-	๑๙	๑๐๓,๐๐๐	-	๗,๓๒๖,๗๒๐	-	-	-	-	๑๗๙	๑,๖๐๑	๗,๔๒๗,๗๒๐	
รวมทั้งประเทศ	๔๖,๗๕๑	๑๙๑,๙๘๕	๑,๑๘๓,๘๖๖,๑๓๐	๔,๖๓๐	๒๒,๙๘๑,๐๐๐	๔๕,๓๕๒	๒๐๐,๕๓๘,๑๘๗	๔๖,๑๕๐	๒๔๐,๘๒๒,๕๐๕	๔๖,๗๕๑	๒๘๘,๑๐๖	๑,๖๕๔,๑๐๗,๘๒๒			

บทที่ ๔ ปัญหาการทุจริต

การทุจริตโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๔๖/๔๗

ตั้งแต่ปีการผลิต ๒๕๒๗/๒๘ นโยบายการรับจำนำข้าวถูกริเริ่มขึ้นมาจากความคิดที่ว่า เมื่อราคาข้าวในตลาดตกต่ำ รัฐบาลก็พร้อมที่จะรับซื้อข้าวทั่วประเทศ เพื่อตั้ง (พยุง) ราคาข้าวให้สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็พร้อมที่จะหาตลาดส่งออกและขายข้าวในลักษณะรัฐต่อรัฐให้กับผู้ซื้อข้าวในต่างประเทศ และด้วยแนวคิดเบ็ดเสร็จที่รัฐเป็นทั้งผู้ซื้อ-ผู้เก็บรักษาข้าว-ผู้หาตลาด และผู้ขายข้าวโดยในแต่ละปีคณะกรรมการนโยบายข้าว(กนช.) จะพิจารณาออกมาตรการในการรับจำนำข้าว

ภายใต้นโยบายที่ว่า รัฐเป็นผู้ซื้อข้าวทั่วประเทศในราคานำตลาด ได้ถูกสะท้อนออกมา ในทางปฏิบัติด้วยการกำหนดให้กลไกสำคัญของรัฐ ๓ หน่วยงานเป็นผู้เข้าไปรับจำนำข้าวจากชาวนา ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รับจำนำข้าวเปลือกในยุ้งฉางของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร, องค์การคลังสินค้า (อคส.) ที่ถูกกำกับดูแลการรับจำนำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ที่ถูกกำกับดูแลการรับจำนำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ

และในปี ๒๕๔๖/๒๕๔๗ นี้รัฐบาลมีเป้าหมายการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ๙ ล้านตันข้าวเปลือก โดยแบ่งให้ ๓ หน่วยงานรับผิดชอบ คือ

๑.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) รับจำนำในยุ้งฉางของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร จำนวน ๔.๕ ล้านตันข้าวเปลือก

๒.องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร(อ.ต.ก.) รับจำนำจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ไม่มียุ้งฉางเป็นของตัวเอง โดยออกไปประหวนให้เกษตรกรไปจำนำกับ ธ.ก.ส.จำนวน ๒.๒๕ ล้านตันข้าวเปลือก

๓.องค์การคลังสินค้า(อคส.) รับจำนำจากเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ไม่มียุ้งฉางเป็นของตัวเอง โดยออกไปประหวนให้เกษตรกรไปจำนำกับ ธ.ก.ส.จำนวน ๒.๒๕ ล้านตันข้าวเปลือก

ขั้นตอนการรับจำนำ เริ่มโดยเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกไปรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี ๒๕๔๖/๔๗ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๖-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ โดยให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือ อบต.เป็นผู้รับรอง และจะเริ่มการรับจำนำตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๖-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

วิธีการในการรับจำนำที่เป็นหลักการเบื้องต้นก็คือ

๑. กำหนดให้ชาวนานำข้าวเปลือกมาจำนำกับโรงสีข้าวที่เข้าร่วมโครงการกับ อคส./อ.ต.ก. ในราคาจำนำตามชนิดข้าวเปลือกที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยโรงสีข้าวจะเข้าร่วมโครงการรับจำนำกับ อคส./อ.ต.ก. ได้เพียงหน่วยงานเดียวตามข้อผูกพันที่ทำเป็น "สัญญาฝากเก็บแปรสภาพ และจัดจำหน่ายข้าว"

๒. เจ้าหน้าที่ อคส./อ.ต.ก. จะเป็นผู้ออกไปประพจน์รับจำนำข้าวให้กับชาวนา

๓. ส่วนเจ้าหน้าที่ประจำโรงสีข้าวจะตรวจสอบเอกสารการรับฝากข้าวเปลือกของชาวนา และดูแลช่วยเหลือในการจำนำข้าวเปลือกในเรื่องของปริมาณ คุณภาพ ราคาจำนำ การหักความชื้นและสิ่งเจือปนในข้าว

๔. หลังจากนั้นข้าวเปลือกที่ถูกรับจำนำไว้โดยโรงสีข้าว จะถูกส่งแปรสภาพจากข้าวเปลือกไปเป็นข้าวสารโดย "คณะอนุกรรมการบริหารการรับจำนำข้าว" ที่มีอธิบดีกรมการค้าภายใน หน่วยงานในระดับกรมของกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร

๕. ข้าวสารจะถูกลำเลียงไปเก็บไว้ที่โกดังกลาง หรือโกดังที่ผูกเช่า โดยอำนาจในการเช่าคลังหรือโกดังเก็บรักษาข้าวเป็นอำนาจของหน่วยงาน อคส./อ.ต.ก. ไม่เกี่ยวข้องกัน

๖. เมื่อข้าวสารที่แปรสภาพจากโรงสีข้าวเดินทางมาถึงโกดังหรือคลังเก็บรักษาแล้ว เจ้าหน้าที่ประจำคลัง (หัวหน้าคลัง) ของ อคส./อ.ต.ก. ก็จะทำหน้าที่ตรวจสอบปริมาณและชนิดข้าวสารที่โรงสีข้าวส่งมอบเข้าโกดังกลาง พร้อมกับลงบัญชีเซ็นรับมอบข้าวสารให้ตรงตามปริมาณและชนิดข้าวสารที่แจ้งในขั้นตอนนี้

๗. บริษัทผู้ตรวจสอบคุณภาพ (surveyor) ณ โกดังหรือคลังกลางจะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยการตรวจสอบคุณภาพข้าว/ปริมาณ ที่เจ้าหน้าที่อคส./อ.ต.ก. รับมอบจากโรงสีข้าวที่ถูกส่งแปรสภาพข้าวว่าถูกต้องตรงตามชนิดข้าวและครบถ้วนหรือไม่

๘. และเมื่อทุกอย่างถูกต้องตรงตามระเบียบทั้ง ๒ ฝ่าย (เจ้าหน้าที่ อคส./อ.ต.ก.-เซอร์เวเยอร์) จึงร่วมกันลงนามในบัญชีรับมอบข้าว

ข้าวสารที่ถูกเก็บรักษาไว้ในโกดังหรือคลังกลาง ทั้งข้าวสารตามโครงการรับจำนำของ อคส. กับข้าวสารตามโครงการรับจำนำของ อ.ต.ก. จะถูกเคลื่อนย้ายหรือจำหน่ายออกจากโกดังเก็บข้าวได้ก็ต่อเมื่อมีคำสั่งจาก "คณะอนุกรรมการจำหน่ายข้าวสาร" มีอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นประธาน ซึ่งขั้นตอนในการปฏิบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ที่จะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจขายข้าวสารทั้งการกำหนดราคา-ปริมาณ-วิธีการขายในลักษณะ "เบ็ดเสร็จ" เพียงผู้เดียว ด้วยระบบเช่นนี้กระทรวงพาณิชย์จึงกลายมาเป็น "ตัวกลาง" ในการซื้อขายข้าว (ที่มา :

หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๗ , หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗)

มาตรการดังกล่าวได้ก่อให้เกิดช่องว่างในการทุจริตและการแสวงหาประโยชน์จากนโยบายข้าวครั้งมโหฬารเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายตั้งแต่

๑. เกษตรกรที่ยอมขายสิทธิจำนำข้าวให้กับโรงสี
๒. โรงสีที่นำข้าวปลอมปนร่วมรู้เห็นกับการเวียนเทียนข้าว
๓. บริษัทรับขนส่งข้าวเข้า-ออกจากโกดัง(เปาเกา) มีส่วนร่วมรู้เห็นในการเวียนเทียนข้าว
๔. บริษัทเซอร์เวย์อร์ที่ไม่ทำหน้าที่ของตัวเอง แต่เรียกเก็บเงินได้โตะจากโรงสี
๕. บริษัทเปาเกา เป็นแค่เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ปลอมให้โรงสีข้าวปลอมปนข้าวเวียนเทียนทำสต็อกกลม
๖. เจ้าหน้าที่ของ อ.ต.ก.ทำการทุจริตโดยเรียกเก็บเงินจากฝ่ายต่างๆ และไม่ทำการตรวจสอบใบรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ไม่ตรวจสอบข้าวเปลือกที่นำมาจำนำ ไม่ตรวจสอบชนิดและปริมาณข้าวที่นำเข้าไปเก็บในโกดัง มีการทำให้ข้าวในโกดังเสียหาย เพื่อขายราคาซากหรือเผาทำลายหลักฐาน เมื่อมีการตรวจสอบ
๗. พ่อค้าและผู้ส่งออกรายใหญ่ได้นำข้าวมาเวียนเทียนในระบบ

การทุจริตโครงการรับจำนำข้าวมีให้เห็นกันทุกปี แม้จะมีมาตรการรัดกุมแค่ไหน มีการลงโทษคนที่เกี่ยวข้องอย่างไร (ขึ้นบัญชีดำโรงสี) แต่ก็ไม่อาจขจัดขบวนการหากินกับโครงการรับจำนำข้าวอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดได้ เมื่อครั้งที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เข้ามาบริหารประเทศใหม่ๆ ก็เคยมีคำสั่งให้จัดการกับขบวนการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวอย่างจริงจัง แต่ก็ไม่อาจหยุดยั้งขบวนการทุจริตได้ ทั้งนี้เพราะผลประโยชน์มหาศาล กลวิธีโกงก็ง่ายไม่ซับซ้อนอะไร เพียงแค่ ๔ ฝ่ายร่วมมือกัน ฝ่ายหนึ่งคือชาวนา ที่ยอมให้โรงสีที่เข้าร่วมโครงการเอาชื่อของตัวเองไปแอบอ้างว่านำข้าวเปลือกมาจำนำจริง หรือจำนำเกินจริง ฝ่ายหนึ่งคือ โรงสีที่อ้างว่ารับจำนำข้าวเปลือกจากชาวนา มาแปรสภาพเป็นข้าวสาร ทั้งๆ ที่เป็นข้าวเก่าของตัวเอง หรือไปหาซื้อข้าวเก่าราคาถูก เพื่อส่งมอบให้โกดังกลางขององค์การคลังสินค้า (อคส.) หรือโกดังกลางขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) และเอาใบประทวนไปขึ้นเงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ส่วนต่างราคาข้าวเก่ากับราคาจำนำกระสอบละ (๑๐๐ ก.ก.) ประมาณ ๒๐๐-๓๐๐ บาท ฝ่ายหนึ่งคือบริษัทเซอร์เวย์อร์ ที่เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพ-ปริมาณข้าว ก็ไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต ปลอมให้โรงสีนำข้าวเก่ามาเก็บในโกดัง กระสอบละ ๘-๑๐ บาท และฝ่ายสุดท้ายคือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลโกดัง ก็ปล่อยให้มีการทุจริตแลกกับค่าเอาหูไปนาเอาตาไปไร่กระสอบละ ๑-๒บาท

วิธีการสวมรอยข้าวเก่าเป็นข้าวใหม่เพื่อการเข้ารับจำนำนั้น วิธีคือชุกกระสอบข้าวเก่าไว้ตรงกลาง โดยมีกระสอบข้าวใหม่มากองปิดล้อมรอบด้าน เพื่อให้มีการตรวจสอบลำบาก หากจะมีเจ้าหน้าที่ส่วนกลางไปตรวจสอบ ก็มักจะเกิดเหตุที่ไม่คาดฝันเช่นปี ๒๕๔๕ ที่เกิดไฟไหม้ขึ้นที่โกดังของบริษัท สหนาชัยพืชผล จำกัด ที่ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ. นนทบุรี และเพิ่งจะมีการแจ้งความดำเนินคดีต่อกองปราบปรามว่ามีข้าวสาร ๖๒,๑๓๙ กระสอบ หายไปจากโกดัง และให้ดำเนินคดีกับนางพิณทอง เพ็งไพบูลย์ หัวหน้าคลังสินค้าดังกล่าว รวมทั้งชุดสืบสวนกำลังรวบรวมหลักฐานว่า บริษัท แกรนด์ เซอร์วิส (๑๙๙๓) ที่เป็นบริษัทเซอร์เวเยอร์ ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ (ที่มา: หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗)

ประเด็นการทุจริต

มีการตรวจพบว่าการทุจริตโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๔๖/๒๕๔๗ หลังจากที่ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนช.) เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๖ มีมติเห็นชอบมาตรการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๒๕๔๗ โดยมีเป้าหมายการรับจำนำรวม ๙ ล้านตันข้าวเปลือก แบ่งเป็นข้าวเปลือกหอมมะลิ ๕ ล้านตันข้าวเปลือก ข้าวเจ้านาปี ๓ ล้านตัน และข้าวเปลือกเหนียว ๑ ล้านตัน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ โดยการรับจำนำในส่วนขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) มีจุดรับจำนำ ๒๖๔ จุด และองค์การคลังสินค้า (อคส.) ๑๖๐ จุด รายงานการรับจำนำ ล่าสุด ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ มีจำนวนเกษตรกรมาจำนำข้าว ๑๗๓,๒๐๗ ราย รวมจำนวนข้าวที่จำนำ ๒,๑๐๘,๑๓๖ ตัน

- จังหวัดนครสวรรค์

หลังเริ่มโครงการไปไม่ถึง ๒ เดือน เรื่องการทุจริตก็โผล่มาให้เห็น รายแรกที่ตรวจพบคือที่โกดังกลางของ อ.ต.ก. เลขที่ ๗/๓ หมู่ ๗ ถ.สายเอเชีย ต.ยางตาล อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์ พบว่ามีการนำข้าวเก่าเข้ามาจำนำประมาณ ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ กระสอบ หลังจาก นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำคณะไปตรวจสอบโกดังดังกล่าว ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเชื่อว่าโกดังอื่นๆ คงมีพฤติกรรมเช่นนี้เหมือนกัน ดังนั้น จึงตั้งคณะกรรมการชุดใหญ่ขึ้นมาตรวจสอบโกดังเก็บข้าวของ อ.ต.ก. ทั้งหมด พร้อมกับแจ้งความต่อกองปราบปรามให้ร่วมตรวจสอบด้วย (ที่มา: หนังสือพิมพ์มติชนวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗)

เมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีและสหกรณ์ เข้าแจ้งความต่อพล.ต.ต.โกสินทร์ หินเธาว์ ผู้บังคับการตำรวจกองปราบปราม ให้ดำเนินคดีผู้เกี่ยวข้องทุจริตโครงการรับจำนำข้าว ในส่วนขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ที่มีโกดังเก็บข้าว ๓๗ แห่งทั่วประเทศ

นายสมศักดิ์ เทพสุทินให้สัมภาษณ์ว่า หลังสอบสวนข้อเท็จจริงมา ๒-๓ วัน พบการทุจริตข้าวในโกดัง อ.ต.ก. ที่นครสวรรค์ และอีกหลายแห่ง ทำเป็นขบวนการ คือ โรงสี, บริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าว(เซอร์เวย์เยอร์), บริษัทผู้ส่งออกข้าว และเจ้าหน้าที่ อ.ต.ก. ร่วมมือกันโกงกินมานาน พฤติกรรมที่ตรวจพบคือ เมื่อชาวนานำข้าวมาจำนำไว้ จะถูกลอบสับเปลี่ยน แอบนำข้าว คุณภาพดีออกไปขาย แล้วเอาข้าวคุณภาพต่ำมาใส่ไว้แทน หรือมิฉะนั้นก็มีการทำให้ข้าวที่เก็บไว้ในโกดังบางส่วนเสื่อมคุณภาพลง เพื่อประหลูขายราคาถูกๆ ยกโกดังให้กับผู้ส่งออกข้าว นำไป คัดขายได้ราคาแพง ผลประโยชน์ก็ตกอยู่กับโรงสี,บริษัทผู้ส่งออกข้าว และเจ้าหน้าที่ อ.ต.ก.ที่สมรู้ ร่วมคิดร่วมทั้งบริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าว ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจรับรองคุณภาพข้าว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกพ้องเดียวกัน

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน ระบุว่า การทุจริตเกิดขึ้นทุกขั้นตอน ตั้งแต่การแปรรูป, การเก็บรักษา และส่งมอบข้าว เช่นที่นครสวรรค์ การกองข้าวทำเป็นรูปแท่ง เอาข้าวดีติดตาไปอยู่ด้านนอก แต่ภายในเป็นข้าวเก่าที่มาสวมและเวียนเทียนนำไปขายเรื่อยๆ ส่วนโกดังที่ อ.ต.ก.เช่าเก็บข้าวนับแสนกระสอบที่วัดกู่ ปากเกร็ด และที่รังสิต ก็โกดังตั้งแต่การเก็บรักษาในโกดังที่ผิดสเปก พื้นที่ต่ำ ระบายอากาศไม่ดี เวลาฝนตก น้ำจะท่วมซึ่งระบายออกยาก ทำให้ข้าวจมน้ำอยู่ ๒ ปี กลายเป็นข้าวเสื่อมคุณภาพ เพื่อไล่ขายเป็นซากข้าวราคาถูก แต่ยังมีข้าวคุณภาพดีที่สามารถแยกขายได้กำไรถึงกระสอบละ ๖๐๐ บาท

การตรวจสอบการทุจริตในโครงการรับจำนำข้าวขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร หรือ อ.ต.ก. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีและสหกรณ์ เปิดเผยว่า จากการตรวจสอบข้าวสารที่โกดังใน อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์ ซึ่งมีข้าวสารกว่า ๑๒๐,๐๐๐ กระสอบ โดยใช้เวลาในการตรวจนับ ๑ เดือนเศษ พบว่ามีกรกระทำทุจริต และได้แจ้งความดำเนินคดีกับบริษัทเพรสซิเดนท์ อะกริเทรคตั้ง จำกัด กับพวกรวม ๔๑ โรงสี และผู้ที่เกี่ยวข้องในความผิดร่วมกันข้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑, ๔๓ และ ๙๑

โรงสีทั้ง ๔๑ แห่ง ประกอบด้วย

๑. โรงสี บริษัท เพรสซิเดนท์ อะกริเทรคตั้ง จำกัด
๒. โรงสี ฮะเฮง
๓. โรงสี บริษัท ก้องเกียรติการเกษตร
๔. โรงสี บริษัท ข้าวภคนันท์

๕. โรงสี บริษัท หลิวเจริญทรัพย์ ๓ จำกัด
๖. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด จิตรเจริญไรท์
๗. โรงสี บริษัท ท่งฮั่ว จำกัด
๘. โรงสี ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรพิจิตร จำกัด
๙. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด จิตรเจริญธัญญา
๑๐. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด บุญชัยไซโล
๑๑. โรงสี เมฆเกรียงไกร
๑๒. โรงสี ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ศิริมงคลทับคล้อ
๑๓. โรงสีไฟ พิจิตรพันธ์ (๑-๑๓ เป็นโรงสีใน จ.พิจิตร)
๑๔. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสี เอส.บี.ไรท์มิลล์
๑๕. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟาดินประทานทรัพย์
๑๖. โรงสี บริษัท โรงสีไฟวังเบือ จำกัด
๑๗. โรงสี บริษัท นครสวรรค์ร่วมกิจเจริญ จำกัด
๑๘. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีหนองหลวงทวีกิจ
๑๙. โรงสี ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล โรงสีไฟเจียเชียงเส็ง
๒๐. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟจุเจริญ
๒๑. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟอึ้งเลียงเส็ง
๒๒. โรงสี บริษัท โรงสีหนองบัวร่วมอุดม จำกัด
๒๓. โรงสี บริษัท โรงสีหนองบัวขาวไทย จำกัด
๒๔. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟไทยทองแสง จำกัด
๒๕. โรงสี เลิศณรงค์ (๑๔-๒๕ เป็นโรงสีใน จ.นครสวรรค์)
๒๖. โรงสีพรพิพัฒน์ธัญญกิจ
๒๗. โรงสีชัยประสิทธิ์
๒๘. โรงสี บริษัท สามเกษตรมิลล์ จำกัด (๒๖-๒๘ เป็นโรงสีใน จ.อุทัยธานี)
๒๙. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟศุภชัยธัญญกิจ
๓๐. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟห้วยอึ้งมงคลพานิช
๓๑. โรงสี บริษัท ขาญพืชผล จำกัด
๓๒. โรงสีสว่างพานิช
๓๓. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีแสงฟ้าธัญญกิจ
๓๔. โรงสี บริษัท โรงสีสนั่นเมือง จำกัด

๓๕. โรงสี ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟเกียรติบุญครอง (๒๙-๓๕ เป็นโรงสีอยู่ใน จ. กำแพงเพชร) ส่วนอีก ๖ โรงสีได้แจ้งความดำเนินคดีไปก่อนหน้านี้อแล้ว

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน กล่าวว่าโกดังในความรับผิดชอบของอ.ต.ก.ใน จ.พิจิตรอีก ๒ แห่ง ซึ่งมีข้าวอยู่ ๔๙๐,๐๐๐ กระสอบ ยังตรวจนับไม่เสร็จ เนื่องจากไม่มีตัวเลขรหัสข้างกระสอบ จึงไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า มีแหล่งที่มาจากไหนอย่างไร ซึ่งทางกองปราบปรามได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสอบสวนไปขั้นหนึ่งแล้ว และส่วนของโครงการที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำผิด ก็ได้อายัดกระสอบข้าวสารไปแล้ว ๕-๖ โกดัง เพื่อดำเนินคดี

ทั้งนี้หากตรวจนับกระสอบเสร็จหมดแล้ว ก็คงจะมีจำเลยเพิ่มขึ้น ส่วนโกดังที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือซื้อขายไปแล้ว ก่อนที่จะมีการตรวจสอบก็ดำเนินการตามขั้นตอนการซื้อขายต่อไป(ที่มา : หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๗)

-จังหวัดปทุมธานี

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน พร้อมกับผู้บังคับการตำรวจกองปราบฯยังได้นำกำลังไปตรวจค้น โกดังเก็บข้าวอ.ต.ก.ที่รังสิต ซึ่งเป็นของบริษัท ชัยณรงค์พืชผล(๑๙๘๓) พบสภาพน้ำท่วมขังแช่ กระสอบข้าวในโกดังสูงประมาณครึ่งห้อง ทำให้ข้าวเน่าเสียหาย โขยกลิ้นเหม็นไปทั่ว จึงสั่งให้นายวรพจน์ วนาพิทักษ์ รองผู้อำนวยการ อ.ต.ก.แจ้งความดำเนินคดีผู้เกี่ยวข้องในข้อหาจงใจ ปลอ่ยปละละเลยให้ข้าวเสียหาย เพราะปลอ่ยข้าวจมน้ำมา ๒ ปี โดยไม่มีการแก้ไขใดๆ นายสมศักดิ์ระบุว่า ข้าวที่เก็บอยู่นี้ จำนำไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔/๒๕๔๕ เหลืออยู่กว่า ๒ แสนกระสอบ เมื่อถูกทำให้เสียหาย จะถูกขายเป็นซากข้าวราคาถูกแค่กระสอบละ ๓๐๐ บาท รัฐจะต้องเสียหายราว ๒๐๐ ล้านบาท แต่กระบวนการที่ทุจริตจะได้ผลประโยชน์กว่า ๑๐๐ ล้าน และโกดังเก็บข้าวที่พบทุจริตมากที่สุดคือ ที่สมุทรปราการ, พระนครศรีอยุธยา และสุพรรณบุรี

นายณาสกุล อังคะวานิช ผู้อำนวยการ อคส.เปิดเผยว่า ได้รับมอบหมายจาก รมว.พาณิชย์ ให้ตั้งทีมเฉพาะกิจออกตรวจสอบโกดังข้าวตามโรงสีที่เข้าร่วมโครงการจำนำข้าวกับรัฐตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน หวังจะมีการทุจริตเวียนเทียนข้าว เช่นเดียวกับ อ.ต.ก. ถ้าตรวจพบให้แจ้งความดำเนินคดีทันที (ที่มา : หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)

-จังหวัดพิจิตร

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน พร้อมทั้ง พล.ต.ต.โกสินทร์ หินเภาว ผู้บังคับกองปราบปราม (ผบก.ป.) และพนักงานสอบสวน ก็เข้าไปตรวจสอบโกดังกลางเก็บข้าวของ อ.ต.ก. ที่เข้ากับบริษัท พิจิตรโรงสีร่วมเจริญ ๒ ไร่ จำกัด และบริษัท สยามกสิกิจไรซ์ มิลล์ จำกัด จ.พิจิตร โดยมี

บริษัทเซอร์เว-เยอร์คือ บริษัท ซัลมาน สยาม เซอร์เวเยอร์ จำกัด โดยที่โกดังของบริษัท สยาม กลิกจโร้ มิลล์ มีข่าวสารกว่า ๑๘๐,๐๐๐ กระสอบ เมื่อรื้อกองข้าวตรวจสอบพบว่าข้าวใน กระสอบที่อยู่ตรงกลางกองเป็นสีเหลือง มีมอดและมีเศษรำติดรอบกระสอบเต็มไปหมด ทั้งที่เพิ่งรับ จำนำเพียงแค่ ๒ เดือน ตรวจพบว่าที่แท้ก็เป็นข้าวสารเก่า ปี ๒๕๔๔/๒๕๔๕ และ ๒๕๔๕/๒๕๔๖ ปลอมปนอยู่กว่า ๙๐,๐๐๐ กระสอบ ส่วนที่โกดังรวมเจริญ ๒ โร้ มีข้าวรวม ๓๑๕,๖๕๗ กระสอบ พบข้าวเก่าเกือบ ๒ แสนกระสอบ นอกจากหลักฐานที่พบชัดเจนแล้ว ยังมีพยานปาก เอก นายประทีป อยู่สถาพร หัวหน้าคลังสินค้าของ ๒ โกดัง เคยร่วมขบวนการดังกล่าว เข้า มอบตัวและรับสารภาพกับพนักงานสอบสวนกองปราบปรามว่าได้เข้าร่วมกับพรรคพวกนำข้าวเก่า จากผู้รับซื้อข้าวตามโครงการเก่าจากรัฐบาลมาผสมเป็นข้าวใหม่ เพื่อรับจำนำ โดยจะได้ส่วนต่าง ของราคาข้าวเก่าและใหม่ประมาณกระสอบละ ๓๐๐ บาท ส่วนตนเองได้แบ่งส่วนกระสอบละ ๑ บาท สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทุจริตการจำนำข้าวครั้งนี้ก็คือ ทำไมข้าวปี ๒๕๔๔/๒๕๔๕ และ ๒๕๔๕/๒๕๔๖ ไม่ส่งไปต่างประเทศ แต่กลับนำมาจำนำในระบบของ อ.ต.ก. จึงมีคำถามว่า ข้าวปี ๒๕๔๔/๒๕๔๕ และ ๒๕๔๕/๒๕๔๖ นั้นมาจากไหน ย้อนกลับไปเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๖ ที่กระทรวงพาณิชย์ เปิดประมูลขายข้าวเก่าของรัฐบาลกว่า ๑.๕ ล้านตัน โดยมีผู้ยื่น ประมูลซื้อรวม ๖ ราย ได้แก่ ๑. บริษัท ข้าวไทยพร จำกัด จำนวน ๕๒,๑๒๓ ตัน ๒. บริษัท ไทย ฟ้า (๒๕๑๑) จำกัด ๕๐,๐๔๔ ตัน ๓. บริษัท นครหลวงค้าข้าว จำนวน ๑๑๗,๐๘๔ ตัน ๔. บริษัท เพญจพิช จำกัด จำนวน ๕๑,๑๘๗ ตัน ๕. บริษัท พงษ์ลาภ จำกัด ๒๖๑,๖๗๒ ตัน และ ๖. บริษัท เพรซิเดนท์ อะกรี เทรดิง จำกัด ๙๗๕,๗๙๔ ตัน มีเงื่อนไขหนึ่งในการประมูลขายข้าวดังกล่าวคือ ผู้ที่ประมูลซื้อข้าวได้จะต้องส่งออกข้าวไปต่างประเทศภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันครบกำหนดรับ มอบข้าวจากคลังสินค้า แต่ข้าวดังกล่าวเสื่อม คุณภาพมากถึงปรับปรุงคุณภาพก็ส่งออก ลำบาก จึงมีการลักลอบขายภายในประเทศ ซึ่งเชื่อว่าข้าวเก่าดังกล่าวบางส่วนไปตกอยู่ในโกดังที่เก็บข้าวที่รับจำนำใหม่ ดังนั้น กระทรวงพาณิชย์จะต้องเข้าไปตรวจสอบด้วยว่า ผู้ที่ ประมูลซื้อข้าวจากรัฐบาลไปนั้นมีการส่งออกไปจริงหรือไม่ โดยเฉพาะกรณีของโกดังบริษัท สยามกลิกจโร้ มิลล์ จำกัด ที่ จ.พิจิตร ที่มีการตรวจพบข้าวเก่ามารับจำนำด้วยนั้น มี กรรมการกลุ่มเดียวกับบริษัท เพรซิเดนท์ อะกรี เทรดิง จำกัด หนึ่งในผู้ประมูลซื้อข้าวจากรัฐบาล มากที่สุดกว่า ๙.๗๕ แสนตัน จะเกี่ยวข้องกันหรือไม่ ก็ต้องตรวจสอบให้ชัดเจน (ที่มา: หนังสือพิมพ์มติชนวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗)

วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๔๗ พล.ต.ต.โกสินทร์ หินเภาวี่ ผบก.ป. พ.ต.อ.วินัย ทองสอง รอง ผบก.ป. และ พ.ต.ท.ปัญญา ปิ่นสุข รอง ผกก.๔ ป. ร่วมกันแถลงข่าวความคืบหน้าในการดำเนิน คดีกับเจ้าหน้าที่ อ.ต.ก. ที่ทุจริตโครงการรับจำนำข้าวว่า พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหา กับ นายไสว สุวดีติกุล อายุ ๕๕ ปี ผอ.ฝ่ายธุรกิจและปัจจัยการเกษตร รับผิดชอบควบคุมกำกับ

ดูแลโครงการรับจำนำข้าวของ อ.ต.ก. ว่าได้ร่วมกับนายประทีป อยู่สถาพร รองผู้จัดการเขต ๙ (อุดรธานี) อ.ต.ก. ทำหน้าที่หัวหน้าคลังสินค้าบริษัท พิจิตรโรงสีร่วมเจริญ ๒ โรตี่ จำกัด และคลังสินค้าบริษัท สยามกลสิกิจโรตี่มิล จำกัด ต.วังตาภู อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร กระทำผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ และในข้อหาเป็นตุลาการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓

จากการตรวจสอบพบว่ามีข้าราชการที่มีคุณภาพไม่ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมจำนวน ๑๗๔,๒๙๑ กระสอบ มูลค่าความเสียหายประมาณ ๑๗๔,๒๙๑,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ กรมการค้าภายในได้เคยมีหนังสือแจ้งให้ อ.ต.ก. ดำเนินการตามกฎหมายแล้ว แต่นายไสวไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด ส่วนนายไสวอาจถูกดำเนินคดีฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ อีกคดีหนึ่งด้วย คดีดังกล่าวพนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานและแจ้งข้อกล่าวหา กับเจ้าหน้าที่ อ.ต.ก. ที่ทุจริตไปแล้ว ๒ คน คือ นายประทีป อยู่สถาพร หัวหน้าคลังสินค้าบริษัท พิจิตรโรงสีร่วมเจริญ ๒ โรตี่ จำกัด และคลังสินค้าบริษัท สยามกลสิกิจโรตี่มิล จำกัด อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร และล่าสุดคือนายไสว ส่วนนายวิโรจน์ รวงผึ้งทอง หัวหน้าคลังสินค้า นายอภิสิทธิ์ ถาวรแท้ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์ และนางพินทอง เพ็งไพบูลย์ หัวหน้าคลังสินค้าสหพันธ์พืชผล จำกัด ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี นั้นทางสภ.อ.โกรกพระ และ สภ.อ.ปากเกร็ดได้แจ้งข้อกล่าวหาไปแล้ว ซึ่งทางพนักงานสอบสวนกองปราบปรามจะได้ประสานขอโอนสำนวนการสอบสวนมาดำเนินการต่อไป

พล.ต.ต.โกสินทร์กล่าวว่า ตนเชื่อว่าทุจริต อ.ต.ก. มีการเชื่อมโยงการทำงานกันถึง ๑๐ จังหวัด และมีผู้ส่งออกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยการตั้งบริษัทลูกให้เป็นบริษัทนายหน้าและร่วมมือกับบริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าวนำข้าวมาหมุนเวียนในโกดัง อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีโรงสีหลายแห่งติดต่อเข้ามาจ่ายค่าเสียหายจากการเก็บข้าวกับ อ.ต.ก. แล้วเพราะเกรงถูกดำเนินคดี อย่างไรก็ตาม การรับจำนำข้าวในอนาคตต้องดำเนินการวิธีใหม่ทั้งระบบ เนื่องจากระบบเดิมการจัดการแก้ไขการทุจริตยาก (ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)

- จังหวัดชลบุรี

วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๔๗ ที่ผ่านมา นายสมศักดิ์ เทพสุทินได้ร่วมกับกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม ซึ่งนำโดย พล.ต.ต.โกสินทร์ หินธารีย์ ผู้บังคับการตำรวจกองปราบปราม เข้าตรวจสอบคลังสินค้า ของนายสมภาพ และนายนพดล ยงศิริ เลขที่ ๖๒/๒ ถ.สุขุมวิท อ.เมือง จ.ชลบุรี ซึ่ง อ.ต.ก. เข้าไว้เพื่อเก็บข้าวที่รับจำนำมาจากเกษตรกร

ภายหลังการตรวจคั้นนายสมศักดิ์ เทพสุทิน เปิดเผยว่าตามสัญญาการรับจำนำข้าวในโกดังแห่งนี้ จะต้องเป็นข้าวหอมมะลิ ๑๐๐% ชั้น ๒ จำนวน ๑๗๔,๒๓๕ กระสอบ แบ่งเป็น ๘ กอง ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่า คุณภาพข้าวไม่ตรงตามสัญญา และมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานทั้งหมด นอกจากนี้ ยังมีข้าวเก่า ปี ๒๕๔๔/๔๕ พันธุ์ชัยนาท และปทุมธานี ๑ ผสมคละอยู่ในกระสอบเป็นจำนวนมาก ข้าวหอมมะลิ ๑๐๐% ในโกดังนี้ มีราคาถึงกระสอบละกว่า ๒,๐๐๐ บาท แต่จากการตรวจสอบคุณภาพไม่ใช่ข้าวหอมมะลิ ๑๐๐% เป็นข้าวชนิดอื่น ที่มีราคากระสอบละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ดังนั้น ส่วนต่างที่หายไปประมาณ ๑,๐๐๐ บาทต่อกระสอบ จากข้าวในโกดังที่มีจำนวน ๑๗๔,๒๓๕ กระสอบ คิดมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้นถึง ๑๗๕ ล้านบาท (ที่มา : หนังสือพิมพ์คมชัดลึก วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗)

-จังหวัดชัยนาท

ผลการตรวจสอบโรงสีที่เข้าร่วมรับจำนำข้าวในฤดูกาลผลิต ๔๖/๔๗ จำนวน ๑๑๐ แห่ง พบว่ามีโรงสีจำนวน ๒ แห่งขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) เข้าข่ายทุจริตรับจำนำที่ จ. ชัยนาท โดยมีปริมาณข้าวไม่ครบตามปริมาณที่แจ้งไว้กับเจ้าหน้าที่รัฐ คือหักหุ้นส่วนจำกัด ป.บุญรักษา ปริมาณข้าวขาดหายไป ๕% หรือปริมาณ ๔,๓๘๗ ตัน และบริษัทเมืองใหม่หนองมะโมงข้าวขาดหายไป ๓๑% หรือปริมาณ ๓๒๓ ตัน ซึ่งโรงสีดังกล่าวยกยอกข้าวของรัฐด้วยการนำ แกลบไว้ข้างล่างและคลุมพลาสติก โดยมีข้าวเปลือกคลุมทับเพื่อตบตาเจ้าหน้าที่ อย่างไรก็ตาม กระทรวงพาณิชย์ ได้แจ้งดำเนินคดีที่สภ.อ.หนองมะโมงแล้ว ซึ่งมีความผิดโทษฐานยกยอกทรัพย์สินมีโทษจำคุก ๓ ปี ปรับ ๖,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผลการตรวจสอบการทุจริต

เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินการด้านข้าวขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร(อ.ต.ก.) ว่า นายภิญโญ ฉันทศรีธากการ รักษาการผู้อำนวยการ อ.ต.ก. ได้มีคำสั่งพักงานและตั้งคณะกรรมการสอบวินัยร้ายแรงเจ้าหน้าที่ อ.ต.ก. ๔ ราย คือ นายวิโรจน์ รวงผึ้งทอง ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกอำนาจการ สำนักงานเขต อ.ต.ก. เขต ๘ นายนิพนธ์ ไสจิระกุล ผู้จัดการสำนักงานธุรกิจข้าว นายอวยชัย สุขสะอาด ผู้จัดการ อ.ต.ก. เขต ๘ และนาย ไสว สุวัตติกุล ผู้อำนวยการฝ่ายธุรกิจการเกษตร

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่มีนายจิระ พิมลลิขิต ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรฯ ได้สรุปผลการสอบสวนว่า เจ้าหน้าที่ทั้ง ๔ ราย มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตการรับมอบข้าวสารในโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ๒๕๕๖ /๒๕๕๗ ณ คลังสินค้าห้างหุ้นส่วน จำกัด ดีลักกี้ จ.นครสวรรค์ โดยจากการสุ่มตัวอย่างรอบกองข้าวที่ ๑ จำนวน ๑๓,๐๐๙ กระสอบ พบข้าวสารที่ไม่ถูกต้องจำนวน ๕,๘๑๙ กระสอบ ซึ่งเป็นการวางกองข้าวสารในลักษณะนำข้าวกระสอบที่ถูกต้องล้อมข้าวกระสอบที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาทุจริตที่ชัดเจนและการกระทำดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการผู้เดียวได้โดยไม่มีผู้อื่นในสายงานเดียวกันรู้เห็น

นายสมศักดิ์ เทพสุทินกล่าวต่อไปว่าที่ประชุมยังมีคำสั่งคณะกรรมการใน ๓ ชุด ประกอบด้วยคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในการตรวจรับข้าว โดยมีนายจิระ พิมลลิขิต เป็นประธาน คณะอนุกรรมการตรวจสอบสัญญาและข้อกฎหมาย ที่มีนายภิรมย์ ศรีจันทร์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรฯ เป็นประธาน และคณะอนุกรรมการตรวจสอบคุณภาพข้าวที่มีนายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เป็นประธาน (ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

นายศุภชัย บานพับทอง ผู้ตรวจสอบราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการสอบวินัยร้ายแรง ๔ เจ้าหน้าที่องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) กล่าวว่า คณะกรรมการสอบวินัยฯ ได้ประชุมเพื่อวางแผนการสอบสวนเสร็จแล้ว โดยขั้นตอนจะเริ่มจากการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งขณะนี้มีข้อมูลในบางส่วนแล้ว และหลังจากได้ข้อมูลครบถ้วนจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อไป และจะพยายามสอบสวนให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน โดยมีความหนักใจต่อการทำหน้าที่สอบวินัยในครั้งนี้

เจ้าหน้าที่ อ.ต.ก. ที่ถูกสอบวินัยร้ายแรงทั้ง ๔ นาย ประกอบด้วย นายวิโรจน์ รวงผึ้งทอง ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกอำนาจการ สำนักงานเขต อ.ต.ก. เขต ๘ นายนิพนธ์ โสจิระกุล ผู้จัดการสำนักงานธุรกิจข้าว นายสมชัย สุขสะอาด ผู้จัดการ อ.ต.ก. เขต ๘ และ นายไสว สุวัตติกุล ผู้อำนวยการฝ่ายธุรกิจการเกษตร และอาจจะมีการสอบสวนเพิ่มขึ้นอีกในไม่ช้า (ที่มา : หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗)

ต่อมานายศุภชัย บานพับทอง ประธานคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงการทุจริตข้าวในโกดังขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ได้สรุปรายงานผลการสอบสวนถึงนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รว.เกษตรฯ มีมติให้ผู้เกี่ยวข้องในการทุจริตทั้งหมด ๔ คน ให้ออกจากราชการและเลิกจ้าง อย่างไรก็ตาม นายสมศักดิ์เห็นว่าโทษดังกล่าวเบาเกินไป เนื่องจากมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทุจริตของข้าราชการระดับ ๘-๙ ดังกล่าว รัฐสูญเสียคิดเป็นเงินเกือบ ๒ พันล้านบาท จึงส่งเรื่องให้คณะกรรมการทบทวนผลการสอบสวนอีกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากการให้ออกจากราชการยังได้บำเหน็จและบำนาญ รายงานระบุว่าในส่วนชของนายไฉวาท อภิบาลภูวนารถ อดีต

รักษาการ ผอ.อ.ต.ก. ผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบสูงสุดต่อการทุจริตรับจำนำข้าวที่เกิดขึ้น ขณะนี้ยังไม่ได้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อลงโทษแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นอำนาจของนายบรรพต หงษ์ทอง ปลัดกระทรวงเกษตรฯ รวมทั้งทำให้ไม่สามารถแต่งตั้ง คณะกรรมการ อ.ต.ก.ชุดใหม่ได้ เนื่องจากตำแหน่งของนายโอวาทยังคงค้างอยู่ที่ อ.ต.ก. ทำให้การบริหารงานของ อ.ต.ก. ไม่มีผู้ใดมีอำนาจในการสั่งการได้ เพราะมีเพียงรักษาการ อ.ต.ก.เท่านั้น ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่าปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากนายบรรพตขาดความจริงใจในการลงโทษ นายโอวาทและการบริหารงานใน อ.ต.ก.(ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗)

ในการประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายข้าว (กนข.) ซึ่งมี รมว.พาณิชย์เป็นประธานเมื่อ สัปดาห์ที่ผ่านมสภคคมโรงสีข้าวไทยได้เสนอให้ที่ประชุมปลดรายชื่อโรงสี ๑๔ แห่ง ออกจากบัญชีดำหรือแบล็กลิสต์ เนื่องจากตรวจสอบแล้วพบว่าโรงสีดังกล่าวไม่มีเจตนาทุจริตการรับจำนำข้าว ฤดูกาลผลิต ๔๔/๔๕ และ ๔๕/๔๖ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้ปลดบัญชีรายชื่อโรงสี ๑๓ แห่งออกจากบัญชีรายชื่อ และเหลืออีก ๑ แห่งที่ยังไม่ปลด คือ โรงสีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นว่าโรงสีมีเจตนาทุจริต แต่อัยการสูงสุดพิจารณาและเห็นว่าไม่มีมูลการทุจริต ดังนั้นต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดตีความอีกครั้ง อย่างไรก็ตามหากอัยการสูงสุดชี้ขาดว่าโรงสีดังกล่าวมีเจตนาทุจริตโครงการรับจำนำของรัฐก็ต้องต่อสู้คดีกันในศาลต่อไป ทั้งนี้ที่ผ่านมามีโรงสีที่ขึ้นบัญชีดำทั้งหมด ๓๔ แห่งหลังจากที่กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรฯตรวจสอบว่าโรงสีดังกล่าวส่อเจตนาทุจริตการรับจำนำข้าวในฤดูกาลผลิต ๔๔/๔๕ และ ๔๕/๔๖ และไม่อนุญาตให้เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวฤดูกาลผลิต ๔๖/๔๗ แต่ที่เสนอให้ปลดรายชื่อโรงสี ๑๔ แห่ง เนื่องจากสภคคคตรวจสอบแล้วเห็นว่ามีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่สภคคคกำหนดคือผ่านกระบวนการตรวจสอบจากกระบวนการยุติธรรมว่าไม่ได้ทุจริตโครงการรับจำนำข้าวและทำการส่งมอบข้าวให้รัฐบาลครบตามจำนวนที่ได้แจ้งไว้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปริมาณข้าวในโกดังขาดไม่เกิน ๒๕% ของปริมาณข้าวที่เข้ารับจำนำทั้งหมด (ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗)

นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ อธิบดีกรมการค้าภายใน สรุปผลโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปีฤดูกาลผลิต ๔๖/๔๗ ว่าตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย.๒๕๔๖ถึง ๑๕ มี.ค. ๒๕๔๗ ที่ผ่านมามีปริมาณข้าวรับจำนำทั้งหมด ๒,๓๗๖,๙๔๐ ตัน ซึ่งเป็นการรับจำนำโดยองค์การคลังสินค้า (อคส.) จำนวน ๙๙๗,๙๙๕ ตัน องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ๑,๑๙๒,๒๗๐ ตัน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปริมาณ ๒๘๖,๖๗๕ ตัน และมีโรงสีที่เข้าร่วมโครงการ ๔๒๙ แห่ง มีเกษตรกรนำข้าวจำนำทั้งหมด ๒ แสนราย หรือคิดเป็นวงเงินการรับจำนำครั้งนี้ทั้งหมด ๑๑,๓๙๔ ล้านบาท

สำหรับการรับจำหน่ายโครงการข้าวครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะราคาข้าวในท้องตลาดมีราคาสูงกว่ารับจำหน่าย เช่น ข้าวเปลือกหอมมะลิรับจำหน่ายราคาตันละ ๖,๗๐๐-๗,๐๐๐ บาท เพิ่มเป็นตันละ ๙,๕๐๐-๑๐,๒๐๐ บาทหรือเพิ่มขึ้น ๔๙% ข้าวเปลือกเจ้า ๕% จากราคาจำหน่ายตันละ ๔,๘๘๐ บาท เพิ่มเป็นตันละ ๕,๓๐๐-๕,๕๐๐ บาท เพิ่มขึ้น ๑๒% ข้าวเหนียวราคาจำหน่ายตันละ ๕,๖๕๐ บาท เพิ่มเป็นตันละ ๖,๐๐๐-๖,๕๐๐ บาท เพิ่มขึ้น ๑๒% อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีข้าวเปลือกหอมมะลิที่อยู่ในยุ้งฉางของเกษตรกรอีกจำนวนหนึ่งซึ่งรอเก็บไว้ขายในช่วงราคาสูง (ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๗)

ข้อมูลล่าสุดวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗

บทที่ ๕ แนวทางการแก้ไขปัญหา

จากปัญหาการทุจริตจำหน่ายข้าวดังกล่าว ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับจำหน่ายข้าวได้พยายามหามาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ได้แก่

1. แนวทางของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ รองผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้ร่วมกับคณาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหการทุจริตจำหน่ายข้าวเปลือก โดยลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลประมาณ ๔-๕ เดือนแล้ว ได้มีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเบื้องต้นหลายประการ ที่สำคัญคือ การเสนอให้ ธ.ก.ส. รับผิดชอบโครงการจำหน่ายข้าวทั้งหมดเป็นการลดปัญหาทุจริต แต่ ธ.ก.ส. เองเห็นว่าค่อนข้างเป็นไปได้ยาก เพราะแนวทางนี้เกษตรกรต้องมียุ่งฉางข้าวเป็นของตัวเอง ขณะที่ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มียุ่งฉาง รวมถึงไม่มีลานตากข้าวด้วย ถ้าจะใช้แนวทางนี้ก็ต้องส่งเสริมให้เกษตรกรมียุ่งฉางและมีโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆมารองรับด้วย (ที่มา : หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันที่ ๑๕ เม.ย. ๒๕๔๗)

2. แนวทางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึงปัญหาโครงการทุจริตการรับจำหน่ายข้าวในโกดังขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกรว่า ในขณะนี้มีการทำงานซับซ้อนกัน ๒ องค์กร คือมีประธานคณะกรรมการบริหารการรับจำหน่ายข้าว และเจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ โดยส่วนภาคสนามนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้ดูแล ดังนั้น เมื่อมีการแก้ไขสัญญาต่างๆ ทำให้ผู้บริหารในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่รับรู้ ซึ่งอาจเกิดช่องโหว่ให้เกิดการทุจริตได้ จึงอยากเสนอให้มีการเปลี่ยนประธานคณะกรรมการมาเป็นข้าราชการของกระทรวงเกษตร แต่หากเปลี่ยนไม่ได้ก็ขอให้กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รับผิดชอบดูแลปัญหาการทุจริตการรับจำหน่ายข้าวแทนเพื่อเป็นการตัดปัญหา (ที่มา : _ สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. วันที่ ๒๕ กพ. ๒๕๔๗)

3. แนวทางของกระทรวงพาณิชย์

นายวัฒนา เมืองสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า การแก้ปัญหการทุจริตในโครงการรับจำหน่ายข้าวจะต้องลดตัวกลางและขั้นตอนลง โดยจะลดบริษัทตรวจสอบคุณภาพข้าว (เซอร์เวเยอร์) และให้เจ้าของโกดังหรือไซโลเป็นผู้ตรวจสอบและรับประกันคุณภาพข้าว ซึ่งกระทรวงพาณิชย์จะเน้นการฝากข้าวตามโครงการรับจำหน่ายไว้กับไซโล โดยขณะนี้บริษัทสยามรัญลักษณ์ได้มีการลงทุนจัดทำไซโลตามมาตรฐาน แต่ยังไม่เพียงพอเพราะแต่ละปีต้องมีที่เก็บข้าวจากโครงการรับจำหน่ายทั้งสิ้น ๓ ล้านตัน แม้ว่าการฝากข้าวไว้ที่ไซโล จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นปีละ

๑๒๐ บาท/ตัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับความเสียหายที่เกิดกับคุณภาพข้าวในการเก็บไม่ดีถือว่า
คุ้มกว่า (ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๑๖ กพ. ๒๕๔๗)

4. แนวทางขององค์การคลังสินค้า

นางจันทร์ภา บุรณฤกษ์ รักษาการผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า(อคลส.) เปิดเผยว่า ขณะนี้
อคลส.อยู่ระหว่างการจัดทำระเบียบว่าด้วยการรับจำนำข้าวเปลือก เพื่อสร้างมาตรฐานของวิธีการ
รับจำนำข้าวเปลือกให้มีความโปร่งใสชัดเจนได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สามารถ ตรวจสอบ
ขบวนการรับจำนำได้ โดยสาระของระเบียบดังกล่าวจะมีการกำหนดรายละเอียด เกี่ยวกับหลัก
เกณฑ์การคัดเลือกโรงสีที่จะเข้าร่วมในโครงการรับจำนำ หลักเกณฑ์การคัดเลือก โกดังกลาง รวม
ทั้งบริษัทผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าว เป็นต้น เพื่อให้ อคลส. ปฏิบัติตามระเบียบใน แนวทางเดียวกัน
อย่างเคร่งครัด โดยที่ผ่านมา อคลส.ไม่ได้มีการกำหนดระเบียบการปฏิบัติในการรับจำนำข้าวที่ชัดเจน
ทำให้เกิดช่องว่างจนมีการทุจริตเกิดขึ้นได้ ต่อไปนี้จะมีการกำหนดระเบียบ ที่ชัดเจนเพื่อให้เจ้า
หน้าที่ของ อคลส.ปฏิบัติตามในมาตรฐานเดียวกันอย่างเคร่งครัด หากเกิดการทุจริตก็จะสามารถ
ตรวจสอบได้ง่ายว่ามีการทุจริตในขั้นตอนใด เชื่อว่าวิธีนี้จะช่วยทำให้การทุจริตในโครงการรับจำนำ
ข้าวลดลงแน่นอน นอกจากนี้ระเบียบว่าด้วยการรับจำนำข้าวดังกล่าวจะไม่ซ้ำซ้อนกับวิธีการรับ
จำนำข้าวที่กำหนดโดยมติคณะกรรมการนโยบายข้าว(กนข.) เพราะกฎเกณฑ์ที่ กนข.กำหนดส่วน
ใหญ่จะเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการรับจำนำ ราคา และปริมาณการรับจำนำ
ข้าวเปลือก ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ไม่ตายตัวสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตามสถานการณ์ ขณะที่
ระเบียบของ อคลส.จะตายตัว แต่ในอนาคตสามารถเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในระเบียบได้เพื่อให้
ทันสมัยต่อสถานการณ์ เพียงแต่เสนอต่อคณะกรรมการ อคลส.เห็นชอบก็แก้ไขได้แล้ว (ที่มา :
หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ ๓ กพ. ๒๕๔๗)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าทุกฝ่ายได้พยายามหามาตรการเพื่อป้องกันและกำจัดการ
การทุจริตคอร์รัปชันการจำนำข้าวเปลือก ถ้าทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจกันหามาตรการที่รัดกุมไม่ให้เกิด
การทุจริตเกิดขึ้นก็จะส่งผลดีโดยรวมต่อประเทศชาติ เพราะการทุจริตเป็นเรื่องใหญ่และร้ายแรง
ถ้าหากปล่อยไว้โดยไม่พยายามหามาตรการที่รัดกุม ก็จะทำให้ชาติบ้านเมืองพังพินาศลงได้ ดังนั้น
เราควรร่วมแรงร่วมใจกันกำจัดการคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไป เพื่อประเทศชาติของเราจะได้พัฒนาให้
เจริญก้าวหน้าได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ภาคผนวก

ตารางที่ ๑ ผลการรับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๒๗/๒๘ – ๒๕๔๕/๔๖ ของธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปีการผลิต	จำนวนข้าวเปลือกรับจำหน่าย		
	จำนวนผู้กู้ (ราย)	ปริมาณข้าวเปลือก (ตัน)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
๒๕๒๗/๒๘	๑๒,๕๔๗	๙๐,๔๖๗.๐	๒๐๑.๗
๒๕๒๘/๒๙	-	-	-
๒๕๒๙/๓๐	๓๖๐,๒๖๙	๒,๒๗๕,๙๓๙.๐	๓,๙๐๙.๖
๒๕๓๐/๓๑	๖๕,๔๙๓	๓๔๙,๑๑๕.๐	๙๓๒.๗
๒๕๓๑/๓๒	๗๖,๒๙๕	๕๑๗,๒๗๗.๐	๑,๒๙๕.๐
๒๕๓๒/๓๓	๑๔๗,๗๑๑	๑,๐๙๑,๙๑๒.๙	๒,๖๖๐.๑
๒๕๓๓/๓๔	๑๔๒,๒๙๗	๗๙๙,๓๕๗.๖	๒,๒๓๙.๙
๒๕๓๔/๓๕	๑๓๙,๓๒๖	๑,๐๖๐,๒๐๖.๕	๓,๐๓๙.๑
๒๕๓๕/๓๖	๔๖๕,๗๔๔	๓,๓๙๓,๓๒๔.๐	๑๐,๕๕๐.๒
๒๕๓๖/๓๗	๑๙๙,๙๕๖	๑,๒๐๒,๗๑๙.๐	๓,๖๖๔.๒
๒๕๓๗/๓๘	๒๑๑,๔๐๙	๑,๔๐๒,๙๓๑.๐	๔,๒๒๙.๔
๒๕๓๘/๓๙	๑๙๑,๙๒๔	๑,๑๙๒,๒๐๙.๐	๓,๙๔๓.๒
๒๕๓๙/๔๐	๑๒๔,๗๓๕	๙๖๕,๑๔๑.๐	๒,๙๗๗.๓
๒๕๔๐/๔๑	๑๑๑,๑๐๗	๗๙๖,๓๖๓.๐	๒,๙๓๙.๗
๒๕๔๑/๔๒	๑๑๕,๓๓๕	๖๗๗,๒๗๙.๐	๓,๒๖๒.๙
๒๕๔๒/๔๓	๑๑๓,๐๖๒	๖๙๗,๗๕๗.๐	๓,๒๙๖.๔
๒๕๔๓/๔๔	๑๖๙,๕๙๓	๑,๖๑๙,๔๙๖.๐	๙,๑๒๔.๙
๒๕๔๔/๔๕	๕๔๗,๙๙๓	๔,๒๙๙,๑๔๔.๐	๒๓,๔๗๓.๙
๒๕๔๕/๔๖	๓๕๗,๖๐๑	๓,๕๙๗,๕๒๙.๔	๑๙,๙๓๐.๕

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ราคารับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗*
(ณ ความชื้นไม่เกิน ๑๕%)

บาท/ตัน

ชนิดข้าว	ปี ๒๕๔๖/๔๗
ข้าวเปลือกหอมมะลิ	
ชนิดสีได้ตันข้าว ๔๒ กรัม	๗,๐๐๐
ชนิดสีได้ตันข้าว ๔๐ กรัม	๖,๙๐๐
ชนิดสีได้ตันข้าว ๓๘ กรัม	๖,๘๐๐
ชนิดสีได้ตันข้าว ๓๖ กรัม	๖,๗๐๐
(โดยราคารับจำหน่ายใบประทวนข้างต้นให้ปรับเพิ่ม - ลดตามจำนวนกรัมในอัตรากรัมละ ๕๐ บาท ส่วนราคารับจำหน่ายข้าวเปลือกหอมมะลิที่ยุ่งฉางของเกษตรกร ให้กำหนดราคารับจำหน่ายตันละ ๖,๗๐๐ บาทและสำหรับราคารับจำหน่าย ข้าวเปลือกหอมจังหวัด ในภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลางเป็นราคารับจำหน่ายใบประทวนระหว่างตันละ ๕,๔๖๐ - ๕,๗๐๐ บาท ทั้งนี้ให้เป็นไปตามคุณภาพที่กำหนด)	
ข้าวเปลือกเจ้านาปี	
๑. พันธุ์ไวแสง	
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐๐%)	๕,๓๓๐
ข้าวเปลือกเจ้า ๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๕%)	๕,๒๓๕
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐%)	๕,๐๔๕
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๕%)	๔,๙๕๐
ข้าวเปลือกเจ้า ๒๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๒๕%)	๔,๗๖๐
๒. พันธุ์ กข. ซึ่งเป็นพันธุ์ไม่ไวแสงและเป็นพันธุ์เดียวกับการปลูกข้าวนาปรัง	
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐๐%)	๔,๙๗๕
ข้าวเปลือกเจ้า ๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๕%)	๔,๘๘๐
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๐%)	๔,๗๘๕
ข้าวเปลือกเจ้า ๑๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๑๕%)	๔,๖๙๐
ข้าวเปลือกเจ้า ๒๕% (ชนิดสีเป็นข้าวสาร ๒๕%)	๔,๕๐๐
ข้าวเปลือกเหนียว	
ข้าวเปลือกเหนียว ๑๐% เมล็ดยาว	๕,๙๐๐
ข้าวเปลือกเหนียวชนิดคละ	๕,๖๕๐

*ที่มา : กรมการค้าภายใน, กระทรวงพาณิชย์.

การคำนวณการไถ่ถอนจำนำใบประทวนตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๕๖/๕๗*

$$\text{ข้าวเปลือกแปรสภาพจะได้} = \text{ข้าวสาร} + \text{ปลายข้าว} + \text{ปลายเล็ก} + \text{รำข้าว}$$

$$= \text{WR} + \text{BR} + \text{SMB} + \text{Bran}$$

$$\text{มูลค่าข้าวเปลือก} = P_w(\text{WR}) + [P_b(\text{BR}) + P_{sb}(\text{SMB}) + P_r(\text{Bran}) - \text{Mill cost}]$$

P_w = ราคาข้าวสาร

P_b = ปลายข้าว

P_{sb} = ปลายเล็ก

P_r = รำข้าว

Mill cost = ค่าสีแปรสภาพข้าวเปลือก ๔๐๐ บาท/ตัน

กำหนดให้คงที่ในช่วงเวลา ๑๕ วัน
โดยจะประกาศในวันที่ ๑ และ ๑๖
ของแต่ละเดือน ซึ่งเป็นราคาที่ทอน
ค่าขนส่งของแต่ละจังหวัดและคำนวณ
จากราคาเฉลี่ยย้อนหลังทุก ๑๕ วัน
ตามเกณฑ์การคำนวณอัตราส่งมอบ
ข้าวสาร

$$\text{มูลค่าข้าวเปลือก*} = P_w(\text{WR}) + K$$

กำหนดให้ค่า K เป็นค่าคงที่ ซึ่งจะประกาศทุก ๑๕ วัน

*ขอให้จังหวัดกำกับดูแลให้เกษตรกรได้รับราคาข้าวเปลือกตามราคาตลาดท้องถิ่นที่เป็นธรรม

สำหรับค่าคงที่ K ที่ใช้ในการคำนวณอัตราไถ่ถอนจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๕๖/๕๗
แต่ละชนิดในระหว่างวันที่ ๑๖-๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ กำหนดดังนี้

ข้าวสารเจ้านาปี

ชนิดข้าว

ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐๐%

ข้าวเปลือกเจ้า ๕%

ข้าวเปลือกเจ้า ๑๐%

ข้าวเปลือกเจ้า ๑๕%

ข้าวเปลือกเจ้า ๒๕%

(หน่วย : บาท/ตันข้าวเปลือก)

ค่าคงที่ (K)

๑,๖๓๗.๔๒

๑,๖๒๘.๔๗

๑,๔๑๒.๘๕

๑,๑๙๗.๒๑

๙๘๑.๕๕

*ที่มา : สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายและมาตรการข้าว ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ วันที่ ๑๕ มี.ค. ๕๗.

กรมการค้าภายใน ฝ่ายเลขานุการ, กระทรวงพาณิชย์.

ข่าวสารหอมจังหวัด

ระยะทาง	ต้นข้าว ๓๔	ต้นข้าว ๓๖	ต้นข้าว ๓๘	ต้นข้าว ๔๐
ไม่เกิน ๑๐๐ กม.	๒,๙๒๖.๗๐	๒,๗๓๐.๕๙	๒,๕๓๔.๔๘	๒,๓๓๘.๓๘
๑๐๑ - ๒๐๐ กม.	๒,๘๙๕.๔๑	๒,๗๐๐.๙๐	๒,๕๐๖.๓๙	๒,๓๑๑.๘๙
๒๐๑ - ๓๐๐ กม.	๒,๘๗๑.๙๔	๒,๖๗๘.๖๓	๒,๔๘๕.๓๓	๒,๒๙๒.๐๒
๓๐๑ - ๔๐๐ กม.	๒,๘๔๘.๔๗	๒,๖๕๖.๓๖	๒,๔๖๔.๒๖	๒,๒๗๒.๑๕
๔๐๑ - ๕๐๐ กม.	๒,๘๒๕.๐๐	๒,๖๓๔.๑๐	๒,๔๔๓.๑๙	๒,๒๕๒.๒๘
๕๐๑ - ๖๐๐ กม.	๒,๘๐๑.๕๓	๒,๖๑๑.๘๓	๒,๔๒๒.๑๒	๒,๒๓๒.๔๒
๖๐๑ - ๗๐๐ กม.	๒,๗๗๘.๐๖	๒,๕๘๙.๕๖	๒,๔๐๑.๐๕	๒,๒๑๒.๕๕

ข่าวสารหอมมะลิ

จังหวัด	ต้นข้าว ๓๖	ต้นข้าว ๓๘	ต้นข้าว ๔๐	ต้นข้าว ๔๒
๑. นครราชสีมา	๒,๖๔๕.๒๓	๒,๔๕๓.๗๒	๒,๒๖๒.๒๒	๒,๐๗๐.๗๑
๒. ชัยภูมิ	๒,๖๒๖.๖๗	๒,๔๓๖.๑๗	๒,๒๔๕.๖๖	๒,๐๕๕.๑๖
๓. บุรีรัมย์	๒,๖๑๑.๘๓	๒,๔๒๒.๑๒	๒,๒๓๒.๔๒	๒,๐๔๒.๗๑
๔. ขอนแก่น	๒,๖๐๔.๔๐	๒,๔๑๕.๑๐	๒,๒๒๕.๗๙	๒,๐๓๖.๔๙
๕. สุรินทร์	๒,๖๐๔.๔๐	๒,๔๑๕.๑๐	๒,๒๒๕.๗๙	๒,๐๓๖.๔๙
๖. มหาสารคาม	๒,๕๙๖.๙๘	๒,๔๐๘.๐๘	๒,๒๑๙.๑๗	๒,๐๓๐.๒๗
๗. ร้อยเอ็ด	๒,๕๘๙.๕๖	๒,๔๐๑.๐๕	๒,๒๑๒.๕๕	๒,๐๒๔.๐๔
๘. กาฬสินธุ์	๒,๕๘๙.๕๖	๒,๔๐๑.๐๕	๒,๒๑๒.๕๕	๒,๐๒๔.๐๔
๙. เลย	๒,๕๘๙.๕๖	๒,๔๐๑.๐๕	๒,๒๑๒.๕๕	๒,๐๒๔.๐๔
๑๐. ยโสธร	๒,๕๘๕.๘๕	๒,๓๙๗.๕๔	๒,๒๐๙.๒๔	๒,๐๒๐.๙๓
๑๑. อุตรดิตถ์	๒,๕๗๘.๔๒	๒,๓๙๐.๕๒	๒,๒๐๒.๖๒	๒,๐๑๔.๗๑
๑๒. ศรีสะเกษ	๒,๕๗๘.๔๒	๒,๓๙๐.๕๒	๒,๒๐๒.๖๒	๒,๐๑๔.๗๑
๑๓.หนองบัวลำภู	๒,๕๗๔.๗๑	๒,๓๘๗.๐๑	๒,๑๙๙.๓๐	๒,๐๑๑.๖๐
๑๔. อ่างทอง	๒,๕๗๔.๗๑	๒,๓๘๗.๐๑	๒,๑๙๙.๓๐	๒,๐๑๑.๖๐
๑๕. หนองคาย	๒,๕๖๗.๒๙	๒,๓๘๑.๙๙	๒,๑๙๒.๖๘	๒,๐๐๕.๓๘
๑๖. อุบลราชธานี	๒,๕๖๓.๕๘	๒,๓๗๖.๔๗	๒,๑๘๙.๓๗	๒,๐๐๒.๒๗
๑๗. มุกดาหาร	๒,๕๕๙.๘๗	๒,๓๗๒.๙๖	๒,๑๘๖.๐๖	๑,๙๙๙.๑๕
๑๘. สกลนคร	๒,๕๕๙.๘๗	๒,๓๗๒.๙๖	๒,๑๘๖.๐๖	๑,๙๙๙.๑๕
๑๙. นครพนม	๒,๕๔๕.๐๒	๒,๓๕๘.๙๒	๒,๑๗๒.๘๑	๑,๙๘๖.๗๑

ข่าวสารหอมมะลิ

จังหวัด	ตันข้าว ๓๖	ตันข้าว ๓๘	ตันข้าว ๔๐	ตันข้าว ๔๒
๒๐. เชียงใหม่	๒,๕๕๒.๔๕	๒,๓๖๕.๙๔	๒,๑๗๙.๔๔	๑,๙๙๒.๙๓
๒๑. เชียงราย	๒,๕๔๕.๐๒	๒,๓๕๘.๙๒	๒,๑๗๒.๘๑	๑,๙๘๖.๗๑
๒๒. พะเยา	๒,๕๕๒.๔๕	๒,๓๖๕.๙๔	๒,๑๗๙.๔๔	๑,๙๙๒.๙๓

ราคาข้าวเปลือกหอมจังหวัดชนิดสีได้ต้นข้าวและระดับความชื้นต่าง ๆ ที่เกษตรกรจะได้รับ เมื่อนำข้าวเปลือกมาจำหน่าย

บาท/ตัน

ความชื้น %	หักลดน้ำหนัก (กิโลกรัม)	ข้าวเปลือกหอมจังหวัดชนิดสีได้ต้นข้าว (กรัม)													
		๔๐	๓๙	๓๘	๓๗	๓๖	๓๕	๓๔	๓๓	๓๒	๓๑	๓๐	๒๙	๒๘	
ไม่เกิน ๑๕	-	๕,๗๐๐.๐๐	๕,๖๖๐.๐๐	๕,๖๒๐.๐๐	๕,๕๘๐.๐๐	๕,๕๔๐.๐๐	๕,๕๐๐.๐๐	๕,๔๖๐.๐๐	๕,๔๒๐.๐๐	๕,๓๘๐.๐๐	๕,๓๔๐.๐๐	๕,๓๐๐.๐๐	๕,๒๖๐.๐๐	๕,๒๒๐.๐๐	๕,๒๒๐.๐๐
๑๕.๑-๑๕.๕	-	๕,๗๐๐.๐๐	๕,๖๖๐.๐๐	๕,๖๒๐.๐๐	๕,๕๘๐.๐๐	๕,๕๔๐.๐๐	๕,๕๐๐.๐๐	๕,๔๖๐.๐๐	๕,๔๒๐.๐๐	๕,๓๘๐.๐๐	๕,๓๔๐.๐๐	๕,๓๐๐.๐๐	๕,๒๖๐.๐๐	๕,๒๒๐.๐๐	๕,๒๒๐.๐๐
๑๕.๕-๑๕.๙	๗.๕	๕,๖๕๗.๒๕	๕,๖๑๗.๕๕	๕,๕๗๗.๘๕	๕,๕๓๘.๑๕	๕,๔๙๘.๔๕	๕,๔๕๘.๗๕	๕,๔๑๘.๐๕	๕,๓๗๗.๓๕	๕,๓๓๗.๖๕	๕,๒๙๗.๙๕	๕,๒๕๘.๒๕	๕,๒๑๘.๕๕	๕,๑๗๘.๘๕	๕,๑๗๘.๐๐
๑๖.๐-๑๖.๔	๑๕.๐	๕,๖๑๔.๕๐	๕,๕๗๕.๑๐	๕,๕๓๕.๗๐	๕,๔๙๖.๓๐	๕,๔๕๖.๙๐	๕,๔๑๖.๕๐	๕,๓๗๖.๑๐	๕,๓๓๖.๗๐	๕,๒๙๖.๓๐	๕,๒๕๖.๙๐	๕,๒๑๖.๕๐	๕,๑๗๖.๑๐	๕,๑๓๖.๗๐	๕,๑๓๖.๐๐
๑๖.๕-๑๖.๙	๒๒.๕	๕,๕๗๑.๗๕	๕,๕๓๒.๖๕	๕,๔๙๓.๕๕	๕,๔๕๔.๔๕	๕,๔๑๕.๓๕	๕,๓๗๖.๒๕	๕,๓๓๖.๑๕	๕,๒๙๖.๐๕	๕,๒๕๖.๐๐	๕,๒๑๖.๙๐	๕,๑๗๖.๘๐	๕,๑๓๖.๗๐	๕,๑๐๐.๖๕	๕,๑๐๐.๐๐
๑๗.๐-๑๗.๔	๓๐.๐	๕,๕๒๘.๐๐	๕,๔๘๙.๒๐	๕,๔๕๐.๔๐	๕,๔๑๑.๖๐	๕,๓๗๒.๘๐	๕,๓๓๓.๐๐	๕,๒๙๓.๒๐	๕,๒๕๓.๔๐	๕,๒๑๓.๖๐	๕,๑๗๓.๘๐	๕,๑๓๓.๙๐	๕,๐๙๔.๐๐	๕,๐๖๐.๒๐	๕,๐๖๐.๐๐
๑๗.๕-๑๗.๙	๓๗.๕	๕,๔๘๔.๒๕	๕,๔๔๖.๗๕	๕,๔๐๘.๒๕	๕,๓๗๐.๗๕	๕,๓๓๒.๒๕	๕,๒๙๓.๗๕	๕,๒๕๕.๒๕	๕,๒๑๖.๗๕	๕,๑๗๘.๒๕	๕,๑๓๙.๗๕	๕,๑๐๑.๒๕	๕,๐๖๒.๗๕	๕,๐๒๔.๒๕	๕,๐๒๔.๐๐
๑๘.๐-๑๘.๔	๔๕.๐	๕,๔๔๐.๕๐	๕,๔๐๓.๓๐	๕,๓๖๖.๑๐	๕,๓๒๘.๙๐	๕,๒๙๑.๕๐	๕,๒๕๔.๑๐	๕,๒๑๖.๗๐	๕,๑๗๙.๓๐	๕,๑๔๑.๙๐	๕,๑๐๔.๕๐	๕,๐๖๗.๑๐	๕,๐๒๙.๓๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๑๘.๕-๑๘.๙	๕๒.๕	๕,๓๙๖.๗๕	๕,๓๖๐.๒๕	๕,๓๒๓.๗๕	๕,๒๘๗.๒๕	๕,๒๕๐.๗๕	๕,๒๑๔.๒๕	๕,๑๗๗.๗๕	๕,๑๔๑.๒๕	๕,๑๐๔.๗๕	๕,๐๖๘.๒๕	๕,๐๓๑.๗๕	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๑๙.๐-๑๙.๔	๖๐.๐	๕,๓๕๓.๐๐	๕,๓๑๗.๕๐	๕,๒๘๑.๐๐	๕,๒๔๕.๕๐	๕,๒๐๙.๐๐	๕,๑๗๓.๕๐	๕,๑๓๗.๐๐	๕,๑๐๑.๕๐	๕,๐๖๕.๐๐	๕,๐๒๙.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๑๙.๕-๑๙.๙	๖๗.๕	๕,๓๐๙.๒๕	๕,๒๗๕.๗๕	๕,๒๔๑.๒๕	๕,๒๐๖.๗๕	๕,๑๗๒.๒๕	๕,๑๓๗.๗๕	๕,๑๐๓.๒๕	๕,๐๖๘.๗๕	๕,๐๓๔.๒๕	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๐.๐-๒๐.๔	๗๕.๐	๕,๒๖๕.๕๐	๕,๒๓๒.๕๐	๕,๑๙๙.๕๐	๕,๑๖๖.๕๐	๕,๑๓๓.๕๐	๕,๑๐๐.๕๐	๕,๐๖๗.๕๐	๕,๐๓๔.๕๐	๕,๐๐๑.๕๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๐.๕-๒๐.๙	๘๒.๕	๕,๒๒๑.๗๕	๕,๑๘๘.๒๕	๕,๑๕๖.๗๕	๕,๑๒๔.๒๕	๕,๐๙๒.๗๕	๕,๐๖๐.๒๕	๕,๐๒๘.๗๕	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๑.๐-๒๑.๔	๙๐.๐	๕,๑๗๘.๐๐	๕,๑๔๗.๐๐	๕,๑๑๖.๐๐	๕,๐๘๕.๐๐	๕,๐๕๔.๐๐	๕,๐๒๓.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๑.๕-๒๑.๙	๙๗.๕	๕,๑๓๔.๒๕	๕,๑๐๓.๗๕	๕,๐๗๓.๒๕	๕,๐๔๒.๗๕	๕,๐๑๒.๒๕	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๒.๐-๒๒.๔	๑๐๕.๐	๕,๐๙๐.๕๐	๕,๐๖๐.๕๐	๕,๐๓๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐
๒๒.๕-๒๒.๙	๑๑๒.๕	๕,๐๔๖.๗๕	๕,๐๑๗.๒๕	๕,๐๐๐.๒๕	๕,๐๐๐.๗๕	๕,๐๐๐.๒๕	๕,๐๐๐.๗๕	๕,๐๐๐.๒๕	๕,๐๐๐.๗๕	๕,๐๐๐.๒๕	๕,๐๐๐.๗๕	๕,๐๐๐.๒๕	๕,๐๐๐.๗๕	๕,๐๐๐.๒๕	๕,๐๐๐.๗๕
๒๓.๐-๒๓.๔	๑๒๐.๐	๕,๐๐๓.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๓.๕-๒๓.๙	๑๒๗.๕	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐	๕,๐๐๐.๕๐
๒๔.๐-๒๔.๔	๑๓๕.๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐
๒๔.๕-๒๔.๙	๑๔๒.๕	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐

หมายเหตุ : การหักลดน้ำหนักได้รวมค่าใช้จ่ายในการลดความชื้นด้วยแล้ว และมีสิ่งเจือปนไม่เกิน ๒% ของน้ำหนัก

ที่มา : กรมการค้าภายใน พฤศจิกายน ๒๕๕๖

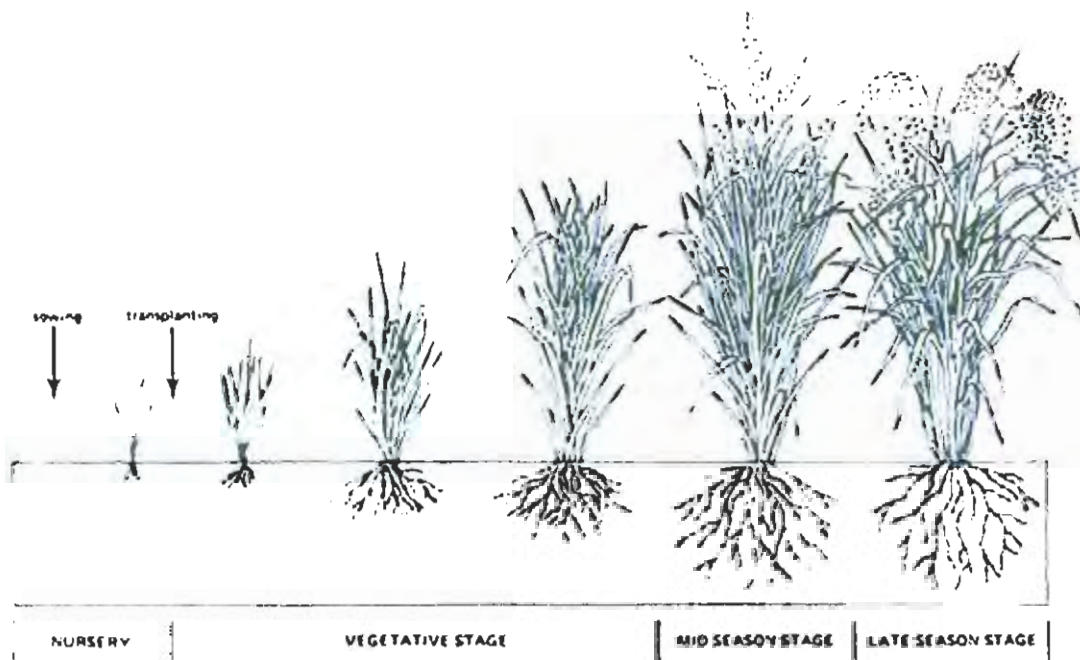
เอกสารอ้างอิง

๑. กองงานนโยบายรัฐ. ๒๕๔๗. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
๒. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าว ครั้งที่ ๓/๒๕๔๖ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗
กรมการค้าภายใน ฝ่ายเลขานุการ, กระทรวงพาณิชย์.
๓. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๗
๔. หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
๕. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๑๗ มีนาคม , ฉบับวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗
๖. หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ , ฉบับวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗
๗. หนังสือพิมพ์แนวหน้า ฉบับวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ , ฉบับวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๗
๘. หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๗
๙. หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
๑๐. หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ , ฉบับวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ , ฉบับวันที่
๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
๑๑. สำนักข่าว ไอเอ็นเอ็น ฉบับวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
๑๒. [www://http.moc.go.th](http://http.moc.go.th)
๑๓. [www://http.dft.moc.go.th](http://http.dft.moc.go.th)

โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี

ปี 2546/47

ปีที่พิมพ์	พฤศจิกายน ๒๕๔๗
จำนวนหน้า	๓๓ หน้า
พิมพ์ครั้งที่ ๑	๒๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	สวีณา พลพิชน์
พิมพ์ข้อมูล	ดาร์ตัน สมจิตร
ฝ่ายศิลปกรรม	อาริยา สุขโต
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๕๓๐๙

Digital Object
National Assembly Library

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร